

Fremsat den 1. marts 2018 af udenrigsministeren (Anders Samuelsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udenrigstjenesten¹⁾

(Implementering af direktiv 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten)

§ 1

I lov nr. 150 af 13. april 1983 om udenrigstjenesten, som ændret ved lov nr. 331 af 14. maj 1997, lov nr. 410 af 6. juni 2002 og lov nr. 753 af 2. juni 2015, foretages følgende ændringer:

1. Som *fodnote* til lovens titel indsættes:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/637/EU af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 106, side 1.«

2. I § 1, stk. 3, indsættes efter »danske statsborgere«: », udlændinge med fast bopæl i Danmark, ikkerepræsenterede nordiske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.«

3. I § 1, stk. 3, indsættes som 2. *punktum*:

»Endvidere ydes bistand til danske virksomheder i deres erhvervsmæssige forbindelser med udlandet.«

4. I § 1 indsættes efter stk. 3, som nyt *stykke 4*:

»Stk. 4. Udenrigsministeren fastsætter nærmere regler om udenrigstjenestens bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere, herunder om bistand til ledsagende familiemedlemmer fra tredjelande i krisesituationer samt finansielle procedurer mv.«

5. I § 14 indsættes efter stk. 3, som nyt *stykke 4*:

»Stk. 4. Udenrigsministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation til og fra udenrigstjenesten om tjenestehandlinger, for hvilke der erlægges gebyr, helt eller delvis skal foregå digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, fravigelse af obligatorisk digital kommunikation grundet særlige forhold og ekstraordinære situationer samt om, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/637/EU af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 106, side 1.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Indledning**
2. **Baggrund**
3. **Lovforslagets indhold**
 - 3.1. **Ydelse af konsulær bistand – implementering af direktiv (EU) 2015/637**
 - 3.2. **Indførelse af obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten**
4. **Lovforslagets hovedpunkter**
 - 4.1. **Udenrigstjenestens ydelse af konsulær bistand**
 - 4.1.1. **Personkredsen omfattet af retten til konsulær bistand**
 - 4.1.1.1. **Gældende ret**
 - 4.1.1.2. **Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning**
 - 4.1.2. **Omfanget af den konsulære bistand**
 - 4.1.2.1. **Gældende ret**
 - 4.1.2.2. **Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning**
 - 4.1.3. **Koordinations- og samarbejdsforanstaltninger**
 - 4.1.3.1. **Gældende ret**
 - 4.1.3.2. **Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning**
 - 4.1.4. **Finansielle procedurer**
 - 4.1.4.1. **Gældende ret**
 - 4.1.4.2. **Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning**
 - 4.2. **Indførelse af obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten**
 - 4.2.1. **Gældende ret**
 - 4.2.1.1. **Tjenestehandlinger i udenrigstjenesten**
 - 4.2.1.2. **Grundlæggende forvaltningsretlige principper mm.**
 - 4.2.1.3. **Persondatabeskyttelse**
 - 4.2.2. **Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning**
 - 4.2.2.1. **Tjenestehandlinger i udenrigstjenesten**
 - 4.2.2.2. **Grundlæggende forvaltningsretlige principper mm.**
 - 4.2.2.3. **Persondatabeskyttelse**
5. **Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
6. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
7. **Administrative konsekvenser for borgerne**
8. **Miljømæssige konsekvenser**
9. **Forholdet til EU-retten**
10. **Hørte myndigheder og organisationer**
11. **Sammenfattende skema**

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at gennemføre Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF.

Lovforslaget har endvidere til formål at præcisere den personkreds, som udenrigstjenesten yder konsulær bistand til ud over danske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med tjenestehandlinger, der udbydes af udenrigstjenesten. Lovændringen indfører bemyndigelsen for udenrigsministeren til administra-

tivt at fastsætte regler, der gør det obligatorisk for borgere og virksomheder at benytte digitale selvbetjeningsløsninger i forbindelse med ekspedering af de tjenestehandlinger, der udbydes af udenrigstjenesten.

2. Baggrund

Baggrunden for lovforslaget er implementeringen i dansk lovgivning af Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF. Med direktivet og implementeringen heraf formaliseres et allerede eksisterende samarbejde om konsulær bistand mellem EU-landene i kraft af Rådsbeslutning 95/553/EF af 19.

december 1995. Direktivet skal være implementeret i Danmark senest den 1. maj 2018.

Baggrunden for lovforslaget er endvidere ønsket om at præcisere den personkreds, som udenrigstjenesten yder konsulær bistand til ud over danske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande. Det følger af den nuværende langvarige praksis, at der også ydes bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere samt udlændinge fra tredjelande med fast bopæl i Danmark. Denne praksis beskrives nu direkte i lovforslaget.

Baggrunden for den del af lovforslaget, der vedrører bemyndigelse for udenrigsministeren til at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten, er et ønske om i videst muligt omfang at gøre brugen af digitale selvbetjeningsløsninger obligatorisk i forbindelse med ansøgning, rekvirering, afregning og modtagelse mv. af tjenestehandlinger udført af udenrigstjenesten i takt med, at disse digitaliseres. Digital selvbetjening bliver således på sigt den primære kommunikationskanal i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten.

Målet med denne del af lovforslaget er at udfase papirblanketter og formularer, således at alle borgere og virksomheder betjener sig selv ved hjælp af de digitale løsninger, som stilles til rådighed. Der vil blive tale om en gradvis overgang, efterhånden som brugervenlige digitale løsninger bliver tilgængelige for flere tjenestehandlinger.

Lovforslaget vil bidrage til at sikre en bedre ressourceudnyttelse samtidig med, at borgerne oplever en bedre service. Det er hensigten at sikre en hurtigere og mere brugervenlig kommunikation mellem borgerne og udenrigstjenesten, en fleksibel og effektiv service fra udenrigstjenesten og en optimering af arbejdsgange og processer.

Det er samtidig afgørende, at der er hjælp at hente for de borgere, der ikke kan bruge de digitale løsninger eller på anden vis har brug for støtte.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Ydelse af konsulær bistand – implementering af direktiv (EU) 2015/637

Med lovforslaget og implementeringen af Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF sikres det, at den danske udenrigstjeneste behandler ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande på samme måde, som den ville behandle danske statsborgere for så vidt angår ydelse af konsulær bistand. Det bemærkes, at Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 anvender betegnelsen »konsulær beskyttelse«, mens lov om udenrigstjenesten anvender betegnelsen »bistand«. De to betegnelser er synonyme. I det følgende vil »konsulær bistand« blive anvendt, når der ikke er tale om en direkte reference til direktivet.

Med lovforslaget foreslås det, at direktivet gennemføres ved, at målgruppen for konsulær bistand i lov om udenrigstjenesten præciseres således, at det herefter fremgår, at udenrigstjenesten ud over til danske statsborgere også yder konsulær bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Som led i implementeringen af direktivet foreslås det endvidere, at udenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Direktivet medfører ikke en harmonisering af den konsulære bistand, som har forskellige traditioner i de enkelte EU-lande. Danmark vil således fortsat følge national praksis og yde den samme konsulære bistand til andre unionsborgere, som der ydes til danske statsborgere.

Ud over de foreslåede ændringer som led i implementeringen af direktivet foreslås det, at den eksisterende forpligtelse i kraft af det nordiske samarbejde om at yde konsulær bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere præciseres ved at blive beskrevet direkte i lov om udenrigstjenesten.

Endelig foreslås det, at den langvarige praksis for, at udenrigstjenesten yder konsulær bistand til udlændinge fra tredjelande med fast bopæl i Danmark præciseres ved at blive beskrevet direkte i loven.

3.2. Indførelse af obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten

Med denne del af lovforslaget foreslås vedtaget en bemyndigelse for udenrigsministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at kommunikation i forbindelse med tjenestehandlinger, for hvilke der erlægges gebyr, helt eller delvist skal foregå digitalt. Det omfatter ligeledes regler om anvendelse af bestemte it-systemer, fravigelse af obligatorisk digital kommunikation grundet særlige forhold og ekstraordinære situationer samt om, hvornår en digital meddelelse må anses for at være kommet frem.

Med lovforslaget sikres således hjemmel til, at udenrigsministeren kan fastsætte regler om, at udenrigstjenesten kan kræve, at borgere og virksomheder anvender de digitale selvbetjeningsløsninger, som udenrigstjenesten stiller til rådighed. Loven skal være med til at sikre, at der ikke er forhold og formkrav i lovgivningen, der hindrer, at kommunikationen helt eller delvist foregår digitalt.

Som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil det indgå, at der i særlige tilfælde skal være mulighed for at tage højde for borgere med særlige behov og sikre, at disse betjenes på anden vis end ved digital selvbetjening. Herved sikres det, at alle borgere, også de der ikke må forventes at kunne benytte digitale selvbetjeningsløsninger, fortsat kan komme i kontakt med udenrigstjenesten og benytte sig af tjenestehandlingerne.

4. Lovforslagets hovedpunkter

4.1. Udenrigstjenestens ydelse af konsulær bistand

4.1.1. Personkredsen omfattet af retten til konsulær bistand

4.1.1.1. Gældende ret

Det følger af lov om udenrigstjenesten § 1, stk. 3, at udenrigstjenesten yder bistand til danske statsborgere. Denne bestemmelse blev indført i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 150 af 13. april 1983 om udenrigstjenesten. Af bemærkningerne til lovforslag nr. L 99 af 12. januar 1983 til lov om udenrigstjenesten, jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg A, spalte 1840-1841, fremgår, at der ikke hermed var tilsigtet nogen ændring i den hidtidige ordning på området.

Danmark er i medfør af artikel 20, stk. 2, litra c, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og rådsbeslutning 95/553/EF om konsulær beskyttelse, forpligtet til at yde bistand til andre EU-landes ikkerepræsenterede statsborgere. Rådsbeslutning 95/553/EF af 19. december 1995 om de diplomatiske og konsulære repræsentationers beskyttelse af Den Europæiske Unions borgere ophæves ved direktiv (EU) 2015/637.

Det følger også af det nordiske samarbejde, herunder Helsingforsaftalen af 23. marts 1962, at Danmark skal bistå ikkerepræsenterede nordiske statsborgere. Dette sker allerede i dag, ligesom de andre nordiske lande bistår danske statsborgere i lande, hvor Danmark ikke er repræsenteret.

I takt med udvidelsen af EU-samarbejdet og det nordiske samarbejde har Danmark således forpligtet sig til også at yde konsulær bistand til andre unionsborgere og nordiske statsborgere. På tilsvarende vis kan danske statsborgere få konsulær bistand fra andre nordiske lande og andre EU-lande i lande, hvor Danmark ikke selv er repræsenteret. Samarbejdet med de andre nordiske lande og EU-lande er tæt og finder sted både i håndteringen af enkeltstater og i krisesituationer.

Danmark har i en lang årrække efter fast praksis også ydet bistand til udenlandske statsborgere med fast bopæl i Danmark, der ikke er unionsborgere eller nordiske statsborgere. Det drejer sig hovedsageligt om anerkendte flygtninge og statsløse, som ikke kan opnå konsulær bistand fra deres eget hjemland. I de tilfælde, hvor en udenlandsk statsborger også har mulighed for konsulær bistand fra sit eget hjemland, aftales det i dag i hver enkelt sag, om det er Danmark eller hjemlandet, som skal yde konsulær bistand. Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser garanterer alene udtrykkeligt stater adgang til at yde konsulær bistand til egne statsborgere, jf. afsnit 4.1.2.2.

Endelig bemærkes, at Danmark efter fast praksis kan yde bistand til familiemedlemmer fra tredjelande uden selvstændig ret til bistand, som ledsager personer med ret til bistand. Dette gælder f.eks. i forbindelse med assisteret udrejse og evakuering i krisesituationer. Karakteren af den nærmere bistand beror på en konkret vurdering af de nærmere omstæn-

digheder, herunder hensynet til ikke at adskille familier i krisesituationer.

4.1.1.2. Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforslagets § 1, nr. 2, at lov om udenrigstjenesten § 1, stk. 3, ændres således, at det kommer til at fremgå af loven, at der ydes bistand ikke kun til danske statsborgere, men også til ikkerepræsenterede unionsborgere og ikkerepræsenterede nordiske statsborgere i tredjelande, samt til andre udlændinge med fast bopæl i Danmark.

Baggrunden for den foreslåede ændring af § 1, stk. 3, i lov om udenrigstjenesten om konsulær bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande er, at det følger af artikel 2, stk. 1, i Rådets direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, at Danmark skal yde konsulær bistand til ikkerepræsenterede borgere fra andre medlemslande på samme vilkår som til Danmarks egne statsborgere. Direktivet støtter det generelle princip om forbud mod diskrimination.

Direktivet erstatter rådsbeslutning 95/553/EF om konsulær beskyttelse. Der er således ikke tale om et nyt samarbejde inden for EU på det konsulære område, men om en formalisering af det allerede eksisterende samarbejde. Samarbejdet har hjemmel i artikel 20, stk. 2, litra c, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), hvoraf det fremgår, at unionsborgere har ret til beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat i tredjelande, hvor den medlemsstat, som de er statsborgere i, ikke er repræsenteret.

Lovforslaget medfører således ikke ændringer i Danmarks nuværende forpligtelse til at yde konsulær bistand til unionsborgere i tredjelande, der ikke er repræsenterede i det pågældende land.

Baggrunden for den foreslåede ændring om konsulær bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere er, at den nuværende lovgivning ikke afspejler den forpligtelse til at yde bistand til andre nordiske statsborgere, som følger af det nordiske samarbejde. Det bør således fremgå af lovgivningen, hvilke forpligtelser den danske udenrigstjeneste har over for statsborgere fra andre nordiske lande, der ikke er repræsenterede i det pågældende tredjeland, og følgelig, hvilke rettigheder de pågældende personer har i forhold til den danske udenrigstjeneste.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i den nuværende praksis for ydelse af konsulær bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere, der følger af det nordiske samarbejde.

Baggrunden for den foreslåede ændring om konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark er, at den nuværende lovgivning ikke afspejler den nuværende praksis. Den danske udenrigstjeneste har i henhold til langvarig praksis ydet konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark.

Lovforslaget medfører således ikke ændringer i forhold til den nuværende praksis for ydelse af konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark.

Endelig bemærkes, at det følger af artikel 5 i direktivet, at Danmark skal yde konsulær beskyttelse til familiemedlemmer, der ikke selv er unionsborgere og som ledsager ikkerepræsenterede borgere i et tredjeland, i samme udstrækning og på samme betingelser, som gælder for familiemedlemmer til danske statsborgere.

Det foreslås i lovforlagets § 1, nr. 4, at der i lov om udenrigstjenesten indsættes en bemyndigelse i lovens § 1, stk. 4, for udenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande, herunder om bistand til ledsagende familiemedlemmer fra tredjelande i krisesituationer samt finansielle procedurer mv.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om, at familiemedlemmer til ikkerepræsenterede unionsborgere vil modtage samme konsulære bistand som familiemedlemmer fra tredjelande til danske statsborgere.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i forhold til den nuværende praksis for ydelse af konsulær bistand til familiemedlemmer fra tredjelande.

4.1.2. Omfanget af konsulær bistand

4.1.2.1. Gældende ret

Det følger af lov om udenrigstjenesten § 1, stk. 3, at udenrigstjenesten yder bistand til danske statsborgere.

De nærmere retningslinjer for konsulær bistand er fastlagt i Udenrigsministeriets Borgerserviceinstruks. Instruksen fastlægger retningslinjerne bl.a. for bistand til danskere ved midlertidigt ophold i udlandet, bistand til danskere med fast bopæl i udlandet, bistand i straffesager og bistand ved dødsfald mv.

Der skelnes her mellem to former for bistand:

- Konsulær bistand, der forudsætter modtagerstatens (opholdslandets) accept. Det drejer sig om konsulær adgang, herunder adgang til fængselsbesøg mv., jf. Wienerkonventionens artikel 36.
- Andre former for bistand, der ikke kræver modtagerstatens (opholdslandets) accept. Det drejer sig bl.a. om kontakt til pårørende, vejledning om advokatbistand, rejsevejledning, udstedelse af rejsedokumenter samt om bistand til andre danske myndigheder i f.eks. straffesager og æresrelaterede sager.

I karakteren og omfanget af den bistand der ydes, sondres der ikke mellem, om bistanden ydes til danske statsborgere, ikkerepræsenterede nordiske statsborgere, ikkerepræsenterede unionsborgere eller udlændinge med fast bopæl i Danmark. Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser garanterer udtrykkeligt kun stater adgang til at yde konsulær bistand til egne statsborgere, jf. afsnit 4.1.2.2.

4.1.2.2. Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I udgangspunktet ydes den samme konsulære bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark, til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere og til ikkerepræsenterede unionsborgere som til danske statsborgere.

Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser garanterer udtrykkeligt kun stater adgang til at yde konsulær bistand til egne statsborgere. Hvis Danmark skal have mulighed for at yde konsulær bistand som f.eks. fængselsbesøg til andre landes statsborgere, forudsætter dette som udgangspunkt modtagerstatens accept. Dette vil modtagerstaten i mange tilfælde acceptere, herunder hvis der – som i tilfældet ikkerepræsenterede unionsborgere og nordiske statsborgere – kan indhentes fuldmagt fra vedkommendes hjemland. Men i andre tilfælde vil modtagerstaten ikke acceptere dette. Det gælder f.eks. i mange tilfælde, hvor borgere med dobbelt statsborgerskab eller udlændinge med fast bopæl i Danmark rejser tilbage til deres (andet) hjemland. Her vil modtagerstaten kunne henvise til, at der er tale om landets egne statsborgere og afstå fra at give Danmark konsulær adgang.

I de tilfælde hvor udlændinge med fast bopæl i Danmark har ønske om konsulær bistand fra Danmark i deres eget hjemland eller i et tredjeland, og i de tilfælde hvor en borger med dobbelt statsborgerskab har ønske om konsulær bistand fra Danmark i sit andet hjemland, vil Danmark søge at få konsulær adgang (til f.eks. fængselsbesøg). I de tilfælde, hvor modtagerstaten ikke accepterer dette, vil Danmark ikke kunne yde den konsulære bistand, som forudsætter modtagerstatens accept. Danmark vil dog fortsat kunne yde andre former for bistand, som ikke forudsætter modtagerstatens accept, herunder kontakt til pårørende, vejledning om advokatbistand, rejsevejledning, udstedelse af rejsedokumenter mv.

I forhold til implementeringen af Rådets direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, foreslås det i lovforslagets § 1, nr. 4, at der i lov om udenrigstjenesten indsættes en bemyndigelse i lovens § 1, stk. 4, for udenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande, herunder om bistand til ledsagende familiemedlemmer fra tredjelande i krisesituationer samt finansielle procedurer mv.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af artikel 2, stk. 1, og artikel 9 i direktivet, at den beskyttelse, som udenrigstjenesten skal yde til ikkerepræsenterede unionsborgere på samme vilkår som til egne statsborgere, kan omfatte konsulær beskyttelse, bl.a. hvis der er tale om anholdelse eller tilbageholdelse, ofre for forbrydelser, en alvorlig ulykke eller alvorlig sygdom, dødsfald, hjælp til og hjemtransport i en nødsituation eller behov for et nødpas. Det er i direktivet anført, at den fornødne beskyttelse vil afhænge af den aktuelle situation, og at den konsulære beskyttelse ikke bør begrænses til de situationer, der specifikt er anført i direktivet.

Med direktivet opstilles der således ikke nærmere retningslinjer for eller mindstekrav til, hvilken konsulær bistand ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande har krav på, når blot der ydes den samme konsulære bistand, herunder på samme vilkår, som en dansk statsborger vil få i en tilsvarende situation.

Baggrunden for forslaget er endvidere, at der i direktivets artikel 8 er fastsat regler om identifikation af den pågældende unionsborger og dennes eventuelle familiemedlemmer. Udgangspunktet er, at ansøgere om konsulær bistand skal dokumentere, at de er unionsborgere, ved at fremvise deres pas eller identitetskort.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om, at ikkerepræsenterede unionsborgere vil modtage konsulær bistand på samme vilkår som danske statsborgere, samt om krav til identifikation.

Baggrunden for forslaget er også, at det følger af artikel 3 i direktivet, at den medlemsstat, der ikke er repræsenteret i det tredjeland, hvor en af den pågældende lands statsborgere har anmodet et repræsenteret unionsland om konsulær beskyttelse, kan vælge at overtage sagen om konsulær beskyttelse uagtet landet ikke er repræsenteret i det pågældende tredjeland.

Med direktivet gives der således mulighed for, at Danmark – trods fravær af repræsentation i det tredjeland, hvor en dansk statsborgers behov for konsulær bistand er opstået – kan vælge at overtage bistanden til den pågældende borger, i stedet for, at borgeren modtager anden og eventuel mere bekostelig bistand end den danske bistand fra det medlemsland, som borgeren har anmodet om konsulær bistand.

De nærmere retningslinjer for omfanget af den konsulære bistand vil også fremover være beskrevet i Udenrigsministeriets Borgerserviceinstruks.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om, at udenrigstjeneren kan overtage den konsulære bistand til danske statsborgere, til trods for at Danmark ikke er repræsenteret i det tredjeland, hvor behovet for bistand er opstået.

Lovforslaget ændrer således ikke ved de eksisterende retningslinjer for ydelse af konsulær bistand.

Direktivet medfører ikke en harmonisering af den konsulære bistand, og berører ikke medlemsstaternes kompetence til at fastlægge omfanget af den bistand, som ydes til danske statsborgere. Danmark vil således fortsat følge national praksis og yde den samme konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere, som der ydes til danske statsborgere.

4.1.3. Koordinations- og samarbejdsforanstaltninger

4.1.3.1. Gældende ret

Der har ikke før vedtagelsen af Rådets direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse

95/553/EF været fastlagt nærmere regler for koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere.

Det følger af artikel 4 i rådsbeslutning 95/553/EF om konsulær beskyttelse, at de diplomatiske og konsulære repræsentationer kan aftale praktiske ordninger med henblik på en effektiv forvaltning af ansøgninger om beskyttelse, men disse ordninger har ikke været formaliseret.

Uagtet, at der ikke er fastsat formaliserede ordninger til brug for forvaltning af anmodninger om konsulær bistand, sker der i dag udveksling af personoplysninger mellem danske og udenlandske myndigheder i forbindelse med behandling af sager om anmodninger om konsulær bistand. Dette sker bl.a. med henblik på stillingtagen til, om hjemlandet for den ikkerepræsenterede borger selv ønsker at yde bistand til den pågældende borger i stedet for at lade den pågældende modtage dansk konsulær bistand. Tilsvarende kan det ske med henblik på stillingtagen til, om Danmark selv ønsker at yde bistand til en dansk statsborger i et land, hvor Danmark ikke er repræsenteret, i stedet for at lade det land, hvor den pågældende har anmodet om bistand, yde denne bistand.

Fra den 25. maj 2018 finder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 96/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) – herefter kaldet databeskyttelsesforordningen – anvendelse.

Til supplerung af databeskyttelsesforordningen har justitsministeren den 25. oktober 2017 fremsat lovforslag L 68 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven). Det fremgår af forslaget til databeskyttelsesloven, at lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven) ophæves og at loven træder i kraft den 25. maj 2018.

Det følger af databeskyttelseslovens § 4, stk. 2, at loven gælder for den behandling, som udføres af de danske diplomatiske repræsentationer.

Databeskyttelsesforordningens kapitel V regulerer overførsel af personoplysninger til tredjelande.

Bestemmelserne i kapitel V bygger imidlertid på en forudsætning om, at der mellem alle EU-lande frit kan ske overførsel af personoplysninger, fordi alle landene i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen har gennemført regler, der sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Denne adgang til fri dataoverførsel EU-landene imellem gælder dog kun ved behandling af personoplysninger, der falder inden for databeskyttelsesforordningens anvendelsesområde.

Udveksling af personoplysninger medlemsstater imellem med henblik på ydelse af konsulær bistand til ikkerepræsenterede borgere kan således ske efter de almindelige betingelser i databeskyttelsesforordningen. Det indebærer bl.a., at de grundlæggende principper i databeskyttelsesforordningens

artikel 5 iagttages, samt at der er hjemmel til at foretage behandlingen, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6-11.

Det følger bl.a. af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, at oplysninger som behandles, skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til det formål, hvortil oplysningerne behandles.

Endvidere følger det af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra a, artikel 9, stk. 2, litra a, samt databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 1, at der kan behandles og videregives oplysninger om den registrerede, hvis den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke hertil.

Herudover kan der for eksempel behandles og videregives personoplysninger, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave, der henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige eller en tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, har fået pålagt, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e. Det kan for eksempel være ydelse af konsulær bistand.

Oplysninger af den i databeskyttelsesforordningens artikel 9 nævnte karakter, herunder oplysninger om helbredsforhold, kan for eksempel behandles og videregives, hvis behandlingen er nødvendig for, at et retskrav kan fastlægges, gøres gældende eller forsvares, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 9, stk. 2, litra f. Det kan for eksempel være i forbindelse med stillingtagen til, om konsulær bistand til en ikkerepræsenteret borger skal ydes af en dansk repræsentation eller af den pågældendes hjemland.

Oplysninger om strafbare forhold, kan for eksempel videregives, hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, jf. databeskyttelseslovens § 8, stk. 2, nr. 3. Det kan ligeledes eksempelvis være i forbindelse med stillingtagen til, om konsulær bistand til en ikkerepræsenteret borger skal ydes af en dansk repræsentation eller af den pågældendes hjemland.

4.1.3.2. Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforlagets § 1, nr. 4, at der i lov om udenrigstjenesten indsættes en bemyndigelse i lovens § 1, stk. 4, for udenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande. Dette omfatter også regler om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger med de andre EU-medlemslande, herunder om udveksling af oplysninger.

Baggrunden for forslaget er, at det følger af artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, at ikkerepræsenterede unionsborgere har ret til at søge konsulær beskyttelse hos enhver anden medlemsstats ambassade eller konsulat.

Hvor der, som beskrevet i direktivets artikel 7, stk. 2, medlemslande imellem er indgået praktiske ordninger om deling af ansvar for ydelse af konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere, skal den repræsentation, hvor den

pågældende ikkerepræsenterede borger søger konsulær beskyttelse, men som ifølge den aftalte praktiske ordning med en anden medlemsstat, ikke er kompetent til at yde konsulær beskyttelse i det konkrete tilfælde, videresende ansøgningen fra borgeren til den kompetente repræsentation, jf. direktivets artikel 7, stk. 3.

Det følger af direktivets artikel 2, stk. 2, at medlemsstaterne skal træffe afgørelse om, hvorvidt direktivet skal finde anvendelse på den konsulære beskyttelse, der ydes af honorære konsulater.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om, at ikkerepræsenterede borgere har ret til at søge konsulær bistand hos danske ambassader eller konsulater, men at konkrete aftaler medlemslande imellem om deling af ansvar for ydelse af konsulær bistand medfører en forpligtelse for en ikke-kompetent dansk repræsentation til at videresende ansøgningen til den ifølge aftalen kompetente medlemsstats repræsentation.

Videre forventes udenrigsministeren at ville fastsætte regler om, at udenrigstjenesten skal underrette Kommissionen og EU-udenrigstjenesten om praktiske ordninger aftalt mellem medlemsstater om deling af ansvar for ydelse af konsulær bistand til ikkerepræsenterede borgere i tredjelande.

Baggrunden for forslaget er endvidere, at det følger af direktivets artikel 10, at medlemsstaterne arbejder tæt sammen og koordinerer med hinanden og Unionen for at sikre beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere i overensstemmelse med direktivets artikel 2.

Det fastslås nærmere i artikel 10, at når en medlemsstat modtager en anmodning om konsulær beskyttelse fra en person, som hævder at være en ikkerepræsenteret borger, eller underrettes om, at en ikkerepræsenteret borger befinder sig i en individuel nødsituation, konsulterer den omgående udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor borgeren hævder at være statsborger, eller, hvis det er hensigtsmæssigt, denne medlemsstats kompetente ambassade eller konsulat, og giver den alle relevante tilgængelige oplysninger, herunder vedrørende den pågældende persons identitet, eventuelle omkostninger ved konsulær beskyttelse, og vedrørende eventuelle familiemedlemmer, der også kan være behov for at yde konsulær beskyttelse til. Denne konsultation skal finde sted inden beskyttelsen ydes, medmindre der er tale om særligt hastende tilfælde. Den bistående medlemsstat letter også udvekslingen af oplysninger mellem den pågældende borger og myndighederne i den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger.

Efter anmodning giver medlemsstaten, hvor borgeren er statsborger, den bistående medlemsstats udenrigsministerium eller kompetente ambassade eller konsulat alle relevante oplysninger i den pågældende sag. Medlemsstaten har også ansvaret for al nødvendig kontakt med familiemedlemmer eller andre relevante personer eller myndigheder.

Baggrunden for forslaget er endvidere, at der i direktivets artikel 12 og 13 er fastsat regler om lokale samarbejds møder med deltagelse af medlemsstaternes repræsentationer med

henblik på at sikre effektiv beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere samt koordinering af beredskabsplaner for medlemslande repræsenteret i tredjelande.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om udenrigstjenestens udveksling af oplysninger med andre medlemsstaters relevante myndigheder som led i behandlingen af konkrete sager om konsulær bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Udveksling af personoplysninger som led i samarbejdet med relevante myndigheder i andre EU-lande skal ske inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Endvidere forventes det, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om danske repræsentationers forpligtelse til at deltage i lokalt samarbejde med henblik på at sikre effektiv bistand af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande samt om repræsentationernes deltagelse i samarbejde om og planlægning af kriseberedskab.

4.1.4. Finansielle procedurer

4.1.4.1. Gældende ret

Det følger af artikel 6 i rådsbeslutning 95/553/EF om konsulær beskyttelse, at unionsborgere ikke kan modtage udlæg, pengehjælp eller få udgifter dækket uden tilladelse fra de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, nærmere bestemt fra enten Udenrigsministeriet eller den nærmeste diplomatiske mission. Det følger videre, at medmindre myndighederne i den medlemsstat, hvor ansøgeren er statsborger, udtrykkeligt frafalder kravet om tilbagebetaling, skal ansøgeren forpligte sig til at tilbagebetale den fulde værdi af udlægget eller pengehjælpen, samt de afholdte udgifter og eventuelle konsulære gebyrer, som de kompetente myndigheder giver meddelelse om. Regeringen i den medlemsstat, hvor ansøgeren er statsborger, refunderer alle omkostninger på begæring af myndighederne i den medlemsstat, som yder den konsulære beskyttelse.

Dette betyder, at en dansker, som opholder sig i et land, hvor Danmark ikke er repræsenteret, kun kan få økonomisk bistand, hvis Udenrigsministeriet giver bemyndigelse til det – og at dette vil ske med krav om fuld tilbagebetaling. Danmark vil derefter refundere omkostningerne til det medlemsland, som har ydet bistand til den danske statsborger.

4.1.4.2. Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås i lovforlagets § 1, nr. 4, at udenrigsministeren i lov om udenrigstjenesten § 1, stk. 4, bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande. Dette omfatter også regler om finansielle procedurer.

Baggrunden for forslaget er bl.a., at der i artikel 14 i Rådets direktiv (EU) 2015/637 om koordinations- og samar-

bejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, er fastsat nærmere regler om de finansielle procedurer i forbindelse med ydelse af konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Direktivet indeholder en mere detaljeret beskrivelse af de finansielle procedurer end rådsbeslutning 95/553/EF, men de grundlæggende principper videreføres uændret.

Der er i direktivet fastsat regler om, at der i visse tilfælde kan kræves tilbagebetaling fra den ikkerepræsenterede borger, som beskyttelsen ydes til. Det følger således af direktivets artikel 14, stk. 1, at de ikkerepræsenterede borgere forpligter sig til at tilbagebetale omkostningerne for den konsulære beskyttelse til de medlemsstater, hvor de er statsborgere, på samme vilkår som statsborgere i den bistående medlemsstat. Ikkerepræsenterede borgere pålægges kun at tilbagebetale de omkostninger, som statsborgere i den bistående medlemsstat ville have afholdt under samme vilkår.

Der er i direktivet også fastsat regler om, at den ikkerepræsenterede medlemsstat kan afkræves godtgørelse for udgifterne til den konsulære beskyttelse. Det følger således af direktivets artikel 14, stk. 2, at den bistående medlemsstat kan anmode om godtgørelse af de i artikel 14, stk. 1, omhandlede omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikke-repræsenterede borger er statsborger.

Videre følger det af artikel 14, stk. 2, at den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, godtgør disse omkostninger inden for en rimelig frist på højst 12 måneder. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, kan anmode den pågældende ikkerepræsenterede borger om at godtgøre disse omkostninger.

Der er endvidere i direktivet fastsat regler om, at den bistående medlemsstat i visse tilfælde af den ikkerepræsenterede medlemsstat kan kræve godtgørelse for usædvanlig høje udgifter i forbindelse med rejse, logi eller oversættelse for de diplomatiske eller konsulære myndigheder i forbindelse med ikkerepræsenterede borgeres anholdelse eller tilbageholdelse.

Baggrunden for forslaget er også, at der i artikel 15 i direktivet er fastsat nærmere regler for forenkede finansielle procedurer i forbindelse med krisesituationer.

Det forventes, at udenrigsministeren som led i udmøntningen af bemyndigelsen vil fastsætte regler om de finansielle procedurer som led i behandlingen af konkrete sager om konsulær bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Det forventes også, at udenrigsministeren vil fastsætte regler, der berettiger udenrigstjenesten til at modtage godtgørelse for konsulær bistand fra det ikkerepræsenterede land, og regler, som berettiger udenrigstjenesten til at udbetale godtgørelse til andre medlemslande, der har ydet konsulær bistand til ikkerepræsenterede danske statsborgere.

Udveksling af personoplysninger som led i samarbejdet med relevante myndigheder i andre EU-lande skal ske inden

for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

4.2. Indførelse af obligatorisk digital kommunikation i forhold til tjenestehandlinger i udenrigstjenesten

4.2.1. Gældende ret

4.2.1.1. Tjenestehandlinger i udenrigstjenesten

I henhold til § 14, stk. 1, i lov om udenrigstjenesten erlægges der gebyr for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten. Tjenestehandlinger i udenrigstjenesten omfatter handlinger foretaget af Udenrigsministeriet, diplomatiske og konsulære repræsentationer samt handelskontorer. Tjenestehandlinger omfatter bl.a. legaliseringer, ekspeditioner vedrørende pas, visumudstedelse, opholds- og/eller arbejdstilladelser, oversættelser etc. En udførlig oversigt over tjenestehandlinger fremgår af bekendtgørelse nr. 1467 af 11. december 2017 om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten. Bekendtgørelsen opdateres årligt.

Borgere og virksomheder kan i dag enten ved personligt fremmøde i Udenrigsministeriet, på diplomatiske og konsulære repræsentationer samt handelskontorer eller skriftligt per post og per e-mail eller telefonisk anmode om en tjenestehandling. Betalingen kan foregå kontant samt med kreditkort ved personligt fremmøde i ekspeditionstiden, eller hvis anmodningen sker skriftligt ved bankoverførsel, hvor kvitteringen fremsendes med anmodningen om tjenestehandlingen.

I forbindelse med f.eks. legalisering af et offentligt dansk dokument til brug for dokumentation i udlandet har borgere i dag mulighed for at få deres dokument påtegnet ved personligt fremmøde i Udenrigsministeriet, ved at fremsende dokumentet med almindelig post til Udenrigsministeriet eller ved at rekvirere påtegning digitalt via Udenrigsministeriets webshop. Ved personligt fremmøde medbringer borgeren sit dokument, som kontrolleres og derefter stemples og udleveres med det samme. Gebyret for legaliseringen afregnes enten kontant eller med betalingskort. Vælger borgeren at indsende dokumentet med post, skal gebyret forinden overføres til Udenrigsministeriets bankkonto. Ved modtagelsen kontrolleres samt stemples dokumentet og returneres til borgeren med post. Vælger borgeren at rekvirere legaliseringen digitalt via Udenrigsministeriets webshop, skal betalingen foregå online. Ved modtagelsen kontrolleres samt stemples dokumentet og returneres til borgeren enten med almindelig post eller med digital post.

4.2.1.2. Grundlæggende forvaltningsretlige principper mm.

Der gælder i dag ingen formkrav til, hvordan borgere og virksomheder skal anmode udenrigstjenesten om tjenestehandlinger. Dette er i overensstemmelse med det almindelige forvaltningsretlige princip om, at borgerne som udgangspunkt, det vil sige, hvor der ikke i lovgivningen er fastsat særlige formkrav, har ret til at henvende sig til den offentlige forvaltning i den form, de selv ønsker, forudsat at den offentlige forvaltning teknisk er i stand til at modtage henvend-

elser i denne form. Dette følger af bemærkningerne til lovforslag nr. L 72 af 30. januar 2002 til forvaltningsloven, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 2062, der indførte bestemmelsen i § 32 a i lov nr. 215 af 22. april 2002 (forvaltningsloven).

Det bemærkes i denne sammenhæng, at forvaltningslovens § 32 a giver mulighed for, at vedkommende minister kan fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Forvaltningslovens § 32 a åbner imidlertid alene op for, at der kan fastsættes regler, der giver borgeren en ret til at kommunikere digitalt med det offentlige, men ikke mulighed for at fastsætte en pligt for borgeren til at kommunikere digitalt.

Af forvaltningsloven følger endvidere nærmere regler for den offentlige forvaltnings behandling af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, herunder om vejledningspligt og ret for en part til at lade sig repræsentere af andre, jf. forvaltningslovens § 2, § 7, stk. 1, og § 8. Også uden for de tilfælde, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, bør offentlige myndigheder i medfør af god forvaltningsskik yde vejledning til personer eller virksomheder, som myndigheden er i kontakt med.

4.2.1.3. Persondatabeskyttelse

Databeskyttelsesforordningen omfatter behandling af enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person. Heraf følger, at udenrigstjenesten skal iagttage databeskyttelsesforordningen ved sit virke og håndtering af personoplysninger samt ved udvikling og implementering af digitale selvbetjeningsløsninger.

Efter databeskyttelsesforordningens artikel 32, skal den dataansvarlige og databehandleren under hensynstagen til det aktuelle tekniske niveau, implementeringsomkostningerne og den pågældende behandlings karakter, omfang, sammenhæng og formål samt risiciene af varierende sandsynlighed og alvor for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder gennemføre passende tekniske og organisatoriske foranstaltninger for at sikre et sikkerhedsniveau, der passer til disse risici.

Endvidere skal der ved brug af f.eks. NemID, digital signatur eller lignende gives sikkerhed for afsenders og modtagers identitet (autenticitet) og for, at meddelelsen ikke er blevet ændret undervejs (integritet).

4.2.2. Udenrigsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

4.2.2.1. Tjenestehandlinger i udenrigstjenesten

Det foreslås, at der i lov om udenrigstjenesten § 14 indsættes et nyt stk. 4, der bemyndiger udenrigsministeren til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at kommunikation mellem udenrigstjenesten og borgere og virksomheder i

forbindelse med tjenestehandlinger, for hvilke der erlægges gebyr efter regler fastsat i medfør af lovens § 14, stk. 1, helt eller delvist skal foregå digitalt. Det omfatter ligeledes fastsættelse af regler om anvendelse af bestemte it-systemer, fravigelse af obligatorisk digital kommunikation grundet særlige forhold og ekstraordinære situationer samt om, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem.

Med lovforslaget sikres således den fornødne hjemmel til, at udenrigsministeren kan fastsætte regler om, at udenrigstjenesten kan kræve, at borgere og virksomheder anvender de digitale selvbetjeningsløsninger, som udenrigstjenesten stiller til rådighed. Loven skal være med til at sikre, at der ikke er forhold og formkrav i lovgivningen, der hindrer, at kommunikationen helt eller delvist skal foregå digitalt.

En konsekvens af bemyndigelsen, når den bliver udmøntet, vil således være, at rekvirition af sådanne tjenestehandlinger, hvor der er fastsat regler om obligatorisk digital kommunikation, som udgangspunkt ikke længere kan indgives per almindelig post, per e-mail, telefonisk eller ved personligt fremmøde, men alene skal foregå digitalt ved brug af selvbetjeningsløsninger. Den primære kommunikationskanal bliver således, efter det foreslåede, digital. Der vil blive mulighed for at tage hensyn til personer, hvor særlige forhold gør sig gældende, jf. bemærkninger til lovforslagets § 1.

Baggrunden for, at det skal være helt eller delvist obligatorisk at kommunikere digitalt med udenrigstjenesten i forbindelse med tjenestehandlinger er bl.a. et ønske om at bevæge sig mod en hurtigere og en mere effektiv kommunikation samt en optimering af arbejdsgange hos både borgere, virksomheder og udenrigstjenesten i takt med, at tjenestehandlinger i udenrigstjenesten digitaliseres. En digital kommunikation muliggør desuden, at borgere og virksomheder undgår merudgifter til f.eks. forsendelse.

Det forventes, at bemyndigelsen for udenrigsministeren til administrativt at fastsætte regler om obligatorisk digital kommunikation i forbindelse med tjenestehandlinger i udenrigstjenesten vil blive udmøntet i takt med, at de forskellige tilbudte tjenestehandlinger digitaliseres.

I første omgang vil bemyndigelsen blive udnyttet til at fastsætte regler om, at borgere og virksomheder skal anvende den digitale selvbetjeningsløsning for så vidt angår legalisering af dokumenter, ligesom betaling for legaliseringsydelse skal foretages via den online betalingsløsning, der stilles til rådighed af Udenrigsministeriet.

Fremover vil borgeren skulle bestille og betale for en legaliseringsydelse online via Udenrigsministeriets webshop. I forbindelse med rekvireringen vil borgeren skulle vælge antallet af dokumenter, der skal legaliseres, indtaste kontaktoplysninger og derefter afregne gebyret via betalingsløsningen hos DIBS. Efterfølgende udfyldes oplysninger om selve dokumentet, herunder hvilken type dokument der er tale om (digitalt eller originalt) og om, hvorledes man ønsker det håndteret: fremsendt elektronisk, med post eller udlevering ved personligt fremmøde.

Det forventes, at bemyndigelsen efterfølgende vil blive udnyttet til at fastsætte yderligere regler om obligatorisk di-

gital kommunikation, når forventeligt flere digitaliseringsløsninger/selvbetjeningsløsninger for en række andre tjenestehandlinger, herunder ansøgning om pas, visum, arbejds- og/eller opholdstilladelse etc., implementeres.

4.2.2.2. Grundlæggende forvaltningsretlige principper mm.

Ud over de krav om obligatorisk digital kommunikation, som udenrigsministeren forventes administrativt at fastsætte som led i udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse, og som er en fravigelse af det almindelige forvaltningsretlige princip om formfrihed ved henvendelse til offentlige myndigheder, vil der ikke ske ændringer i de grundlæggende forvaltningsretlige regler og principper mv., som gælder for offentlige myndigheder.

De digitale løsninger, som udenrigstjenesten stiller til rådighed, vil typisk være en selvbetjeningsløsning på Udenrigsministeriets, de diplomatiske og konsulære repræsentationers samt handelskontorenes hjemmesider.

Udenrigstjenesten sikrer, at de digitale selvbetjeningsløsninger er brugervenlige og tilgængelige, så stadig flere borgere og virksomheder kan anvende og blive fortrolige med anvendelsen af de digitale løsninger. Løsningerne vil leve op til fællesoffentlige standarder for it-løsninger, hvor disse er fastsat, herunder de fællesoffentlige tilgængelighedsstandarder.

Hvis en anmodning til udenrigstjenesten om tjenestehandlinger er mangelfuld, herunder på grund af manglende anvendelse af den obligatoriske digitale selvbetjeningsløsning, vil udenrigstjenesten fortsat skulle yde vejledning til borgeren i medfør af forvaltningslovens § 7 i sager, hvor der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, og i øvrigt bør der i forhold til tjenestehandlinger, hvor der ikke træffes afgørelse, ydes vejledning i medfør af god forvaltningsskik.

Kun hvis borgeren, f.eks. inden for en fastsat frist, ikke har rettet op på de mangler, som den pågældende ved vejledning er gjort opmærksom på, kan ansøgningen mv. afvises eller oplysningerne anses for ikke at være modtaget. En afvisning af at tage en sag under realitetsbehandling er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og vil således skulle overholde forvaltningslovens regler herom. En sådan afgørelse om afvisning vil normalt ikke hindre, at sagen senere genoptages, når en fyldestgørende ansøgning er indsendt.

Lovforslaget ændrer således ikke på, hvordan udenrigstjenesten skal eller bør yde vejledning i tilknytning til henvendelser vedrørende tjenestehandlinger. Det er således udenrigstjenestens pligt at informere om anvendelsen af de konkrete selvbetjeningsløsninger og i øvrigt i fornødent omfang som hidtil, at yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for udenrigstjenestens sagsområde. Herunder vil udenrigstjenesten skulle hjælpe borgere, der ikke har mulighed for at ansøge mv. på den måde, som udenrigstjenesten generelt anviser, på samme måde som en myndighed har pligt til det i dag.

Det bemærkes i øvrigt, at personer fortsat vil kunne lade sig repræsentere, jf. forvaltningslovens § 8, i samme omfang

som hidtil. Det er således hensigten, at udenrigstjenesten tilrettelægger håndteringen af de konkrete digitale selvbetjeningsløsninger, så der fortsat gives mulighed for partsrepræsentation.

4.2.2.3. Persondatabeskyttelse

Der sker med den foreslåede bemyndigelse ikke ændringer i forhold til den persondatabeskyttelse, som Udenrigsministeriet er forpligtet til at påse i forbindelse med elektronisk behandling af personoplysninger i medfør af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Det forudsættes således, at de digitale systemer, som udenrigstjenesten stiller til rådighed for ansøgning, rekvirering, afregning mv. indrettes på en sådan måde, at det kan identificeres, hvem der har indgivet ansøgningen, rekvireringen, afregningen mv. Dette gælder uanset om der administrativt er fastsat regler om obligatorisk digital kommunikation, eller om det er frivilligt at benyttet den digitale selvbetjeningsløsning.

Der stilles krav om anvendelse af en sikker identifikation af borgeren i form af den nødvendige digitale signatur som eksempelvis NemID eller en digital signatur med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere, og som er teknisk kompatibel med OCES, eksempelvis NemID.

Ved anvendelse af digital signatur skal der være tale om en digital signatur baseret på den til enhver tid gældende OCES-standard, som er fastlagt i certifikatpolitik for OCES-personcertifikater og certifikatpolitik for OCES-medarbejdercertifikater, såsom NemID.

Forudsætningen for at kunne udstede digitale signaturer efter OCES-standarden er, at udsteder har indgået aftale med Digitaliseringsstyrelsen blandt andet om at overholde OCES-certifikatpolitikken og underlægge sig Digitaliseringsstyrelsens tilsyn.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vedrørende ydelse af konsulær bistand medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation, som udenrigsministeren vil fasttætte som led i udmøntningen af bemyndigelsen, der foreslås indsat i et nyt stk. 4 i § 14 i lov om udenrigstjenesten, forventes at give økonomiske besparelser i forbindelse med administrationen af de pågældende områder. Ved at udfase papirblanketter og formularer, sådan at alle borgere betjener sig selv ved hjælp af de digitale løsninger, som udenrigstjenesten stiller til rådighed, kan dennes administration tilrettelægges mere effektivt, og tidskrævende indtastninger kan undgås.

Det vurderes, at lovforslaget også vil medføre administrative lettelser på de berørte områder. Overgangen til digital kommunikation er direkte medvirkende til, at sagsgange og processer i udenrigstjenesten forenkles og nedsætter den anvendte tid til sagsbehandling.

Lovforslaget vil på sigt medføre gradvist større lettelser i den offentlige administration, efterhånden som digitaliseringsgraden øges.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vedrørende ydelse af konsulær bistand medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation, som udenrigsministeren vil fasttætte som led i udmøntningen af bemyndigelsen, der foreslås indsat i et nyt stk. 4 i § 14 i lov om udenrigstjenesten, forventes at gøre det lettere for erhvervslivet at rekvirere, afregne og modtage visse gebyrbelagte tjenestehandlinger.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vedrørende ydelse af konsulær bistand medfører ikke administrative konsekvenser for borgerne.

De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation, som udenrigsministeren vil fasttætte som led i udmøntningen af bemyndigelsen, der foreslås indsat i et nyt stk. 4 i § 14 i lov om udenrigstjenesten, får begrænsede administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget indebærer en begrænsning af borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til udenrigstjenesten på de områder, der er omfattet af lovforslaget. En stor del af borgerne anvender allerede i dag digital selvbetjening på andre områder. Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer, herunder mulighed for at ansøge mv. på det tidspunkt, som passer borgeren. Borgere, som ikke er fortrolige med anvendelsen af it, vil få hjælp eller i særlige tilfælde blive henvist til at betjene sig på anden vis og således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra udenrigstjenesten. Det må dog forventes, at visse borgere skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget vedrørende ydelse af konsulær bistand implementerer Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF.

De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation, som udenrigsministeren vil fasttætte som led i udmøntningen af bemyndigelsen, der foreslås indsat i et nyt stk. 4 i § 14 i lov om udenrigstjenesten, indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes dog, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Handlingsplanen har blandt andet fokus på borgernes og virksomhedernes styrkede muligheder for at anvende elektroniske forvalt-

ningstjenester, ligesom handlingsplanen blandt andet søger at øge effektiviteten i offentlige forvaltninger.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. december 2017 til den 19. januar 2018 været tilgængeligt på høringsportalen og sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Socialministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Erhvervsministeriet, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Miljø- og Fødevarer-

ministeriet, Rigsombudsmanden i Grønland, c/o Statsministeriet, Rigsombudsmanden på Færøerne, c/o Statsministeriet, Skatteministeriet, Statsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Undervisningsministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet, Advokattilsynet, Byretterne (samtlige), Danes Worldwide, Danmarks Rejsebureauforening, Danske Advokater, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Rejsearrangører i Danmark, Translatørforeningen.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser /merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation forventes at give økonomiske besparelser i forbindelse med administrationen af de pågældende områder.	Ingen af betydning.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Det vurderes, at lovforslaget vil medføre administrative lettelser på de berørte områder i lyset af, at sagsgange og processer i udenrigstjenesten forenkles og nedsætter den anvendte tid til sagsbehandling. Lovforslaget vil på sigt medføre gradvist større lettelser i den offentlige administration, efterhånden som digitaliseringsgraden øges.	Ingen af betydning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation forventes at gøre det lettere for erhvervslivet at rekvirere, afregne og modtage visse gebyrbelagte tjenestehandlinger.	Ingen af betydning.
Administrative konsekvenser for borgere	Digital selvbetjening indebærer lettelser og mere fleksibel borgerbetjening for de borgere, der allerede har digitale kompetencer, herunder mulighed for at ansøge mv. på det tidspunkt, som passer borgeren.	Lovforslaget indebærer en begrænsning af borgernes mulighed for at vælge, hvordan de henvender sig til udenrigstjenesten på de områder, der er omfattet af lovforslaget. Borgere, som ikke er fortrolige med anvendelsen af it, vil få hjælp eller i særlige tilfælde, blive henvist til at betjene sig på anden vis og således som hidtil få den fornødne vejledning og service fra udenrigstjenesten. Det må dog forventes, at visse borgere skal bruge tid på at indrette sig på de nye sagsgange.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.

Forholdet til EU-retten	Lovforlaget vedrørende ydelse af konsulær bistand implementerer Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF. De administrative regler om obligatorisk digital kommunikation indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter.
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	Nej

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det gøres med fodnoten til loven klart, at loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/637/EU af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 106, side 1.

Til nr. 2

Det følger af lov om udenrigstjenesten §1 stk. 3, at udenrigstjenesten yder bistand til danske statsborgere samt bistand til danske virksomheder i deres erhvervs-mæssige forbindelser med udlandet. Det følger endvidere af Udenrigsministeriets Borgerserviceinstruks, at danske repræsentationer skal bistå følgende nødstedte borgere i udlandet: danske statsborgere og udlændinge med fast bopæl i Danmark, ikkerepræsenterede nordiske borgere og udlændinge med fast bopæl i andre nordiske lande og borgere fra ikkerepræsenterede EU-lande.

Det foreslås, at den gældende praksis som beskrevet i Udenrigsministeriets Borgerserviceinstruks skrives ind i § 1, stk. 3, i lov om udenrigstjenesten, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, ved at tilføje, at udenrigstjenesten også yder bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark, ikkerepræsenterede nordiske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.

Ved »unionsborger« forstår i dette lovforslag i overensstemmelse med direktivets artikel 4 enhver borger, der har et statsborgerskab i en stat, der er medlem af EU.

Ved »ikkerepræsenteret medlemsstat i et tredjeland« forstår i dette lovforslag i overensstemmelse med direktivets artikel 6, et land, der er medlem af EU, men ikke permanent har etableret en ambassade i pågældende tredjeland.

Ved »ikkerepræsenteret nordisk statsborger« forstår i dette lovforslag enhver borger, der har statsborgerskab i Finland, Island, Norge eller Sverige.

Ved »udlænding med fast bopæl i Danmark« forstår i dette lovforslag enhver borger, der ikke er dansk statsborger, unionsborger eller nordisk statsborger, og som har bopæl i

Danmark. Ved »fast bopæl« forstås i overensstemmelse med § 6 i lov om det centrale personregister det sted (bolig), hvor en person regelmæssigt sover, når denne ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor denne har sine ejendele.

Direktivet erstatter rådsbeslutning 95/553/EF om konsulær beskyttelse. Der er således ikke tale om et nyt samarbejde inden for EU på det konsulære område, men om en formalisering af det allerede eksisterende samarbejde. Samarbejdet har hjemmel i artikel 20, stk. 2, litra c, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), hvoraf det fremgår, at unionsborgere har ret til beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat i tredjelande, hvor den medlemsstat, som de er statsborgere i, ikke er repræsenteret.

Lovforslaget medfører således ikke ændringer i Danmarks nuværende forpligtelse til at yde konsulær bistand til unionsborgere i tredjelande, der ikke er repræsenterede i det pågældende land.

Baggrunden for den foreslåede ændring om konsulær bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere er, at den nuværende lovgivning ikke afspejler den forpligtelse til at yde bistand til andre nordiske statsborgere, som følger af det nordiske samarbejde. Det bør således fremgå af lovgivningen, hvilke forpligtelser den danske udenrigstjeneste har over for statsborgere fra andre nordiske lande, der ikke er repræsenterede i det pågældende tredjeland, og følgelig, hvilke rettigheder de pågældende personer har i forhold til den danske udenrigstjeneste.

Lovforslaget medfører ikke ændringer i den nuværende praksis for ydelse af konsulær bistand til ikkerepræsenterede nordiske statsborgere, der følger af det nordiske samarbejde.

Baggrunden for den foreslåede ændring om konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark er, at den nuværende lovgivning ikke afspejler den nuværende praksis. Den danske udenrigstjeneste har i henhold til langvarig praksis ydet konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark.

Lovforslaget medfører således ikke ændringer i forhold til den nuværende praksis for ydelse af konsulær bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark.

I udgangspunktet ydes den samme konsulære bistand til udlændinge med fast bopæl i Danmark, til ikkerepræsenterede

de nordiske statsborgere og til ikkerepræsenterede unionsborgere som til danske statsborgere.

Wienerkonventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser garanterer udtrykkeligt kun staters adgang til at yde konsulær bistand til egne statsborgere. Hvis Danmark skal have mulighed for at yde konsulær bistand som f.eks. fængselsbesøg til andre landes statsborgere, forudsætter dette som udgangspunkt modtagerstatens accept. Dette vil modtagerstaten i mange tilfælde acceptere, herunder hvis der – som i tilfældet ikkerepræsenterede unionsborgere og nordiske statsborgere – kan indhentes fuldmagt fra vedkommendes hjemland, men i andre tilfælde vil modtagerstaten ikke acceptere dette. Det gælder f.eks. i mange tilfælde, hvor borgere med dobbelt statsborgerskab eller udlændinge med fast bopæl i Danmark rejser tilbage til deres (andet) hjemland. Her vil modtagerstaten kunne henvise til, at der er tale om landets egne statsborgere og afstå fra at give Danmark konsulær adgang.

I de tilfælde, hvor udlændinge med fast bopæl i Danmark har ønske om konsulær bistand fra Danmark i deres eget hjemland eller i et tredjeland, og i de tilfælde hvor en borger med dobbelt statsborgerskab har ønske om konsulær bistand fra Danmark i sit andet hjemland, vil Danmark søge at få konsulær adgang (til f.eks. fængselsbesøg). I de tilfælde, hvor modtagerstaten ikke accepterer dette, vil Danmark ikke kunne yde den konsulære bistand, som forudsætter modtagerstatens accept. Danmark vil dog fortsat kunne yde andre former for bistand, som ikke forudsætter modtagerstatens accept, herunder kontakt til pårørende, vejledning om advokatbistand, rejsevejledning, udstedelse af rejsedokumenter mv.

Til nr. 3

Udenrigstjenestens bistand til danske virksomheder i udlandet videreføres uændret.

Til nr. 4

Det følger af den nuværende praksis som beskrevet i Udenrigsministeriets Borgerserviceinstruks, at udenrigstjenesten yder bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere.

Med den foreslåede § 1, stk. 4, i lov om udenrigstjenesten, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, bemyndiges udenrigsministeren til at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande, herunder til ledsagende familiemedlemmer fra tredjelande i krisesituationer samt finansielle procedurer mv.

Direktivet medfører ikke en harmonisering af den konsulære bistand, som har forskellige traditioner i de enkelte EU-lande. Danmark vil således fortsat følge national praksis og yde den samme konsulære bistand til andre unionsborgere, som ydes til danske statsborgere.

Hvis lovforslaget vedtages, agter udenrigsministeren med baggrund i Rådets direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 ved bekendtgørelse at fastsætte nærmere regler om udenrigstjenestens konsulære bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande, herunder om omfanget af den kon-

sulære bistand, om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger samt om finansielle procedurer.

Til nr. 5

Med den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 4, i lovforslagets § 1, nr. 5, gives udenrigsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om overgang til obligatorisk digital kommunikation for så vidt angår tjenestehandlinger, der udbydes af udenrigstjenesten.

Hvis lovforslaget vedtages, agter udenrigsministeren med hjemmel i den foreslåede bestemmelse at fastsætte nærmere regler om, at kommunikation til og fra udenrigstjenesten om tjenestehandlinger, for hvilke der erlægges gebyr, helt eller delvist skal foregå digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, såsom særlige digitale formater og digital signatur, om fravigelse af obligatorisk digital kommunikation grundet særlige forhold og ekstraordinære situationer samt om, hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem.

Ved udenrigstjenestens tjenestehandlinger forstås handlinger foretaget af Udenrigsministeriet, diplomatiske og konsulære repræsentationer samt handelskontorer. Tjenestehandlinger omfatter bl.a. legaliseringer, ekspeditioner vedrørende pas, visumudstedelse, opholds- og/eller arbejdstilladelser, oversættelser etc. En udførlig oversigt over tjenestehandlinger fremgår af bekendtgørelse nr. 1467 af 11. december 2017 om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten. Bekendtgørelsen opdateres årligt.

Det vil som led i udmøntningen af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, blive fastsat regler om, at udenrigstjenesten afviser en ansøgning, rekvirering mv., der ikke indgives ved digital selvbetjening. Det vil imidlertid tillige blive fastsat, at udenrigstjenesten skal tilbyde, at en ansøgning, rekvirering mv. kan indgives på anden måde end ved digital selvbetjening, hvis udenrigstjenesten finder, at der foreligger særlige forhold, der gør, at den digitale selvbetjeningsløsning ikke må forventes at kunne anvendes.

For borgere, som ikke kan bruge de digitale løsninger, vil det også i fremtiden være muligt at få betjening på anden måde end ved digital selvbetjening.

Det vil bero på en konkret vurdering, hvilken hjælp den enkelte borger har brug for. Det forudsættes, at udenrigstjenesten, som nævnt, fortsat lever op til de forvaltningsretlige og øvrige lovgivningsmæssige krav, der stilles til den offentlige forvaltning, herunder vejledningsforpligtelsen og kravet om at oplyse sagen. Udenrigstjenesten vil tillige skulle informere borgeren om dennes muligheder for at søge på anden vis, når der foreligger særlige forhold, eller om muligheden for at lade andre ansøge på borgerens vegne via fuldmagt.

Hvis udenrigstjenesten afviser en borger, der ikke anvender den digitale selvbetjeningsløsning, kan en afvisning begrundes med, at det er obligatorisk at benytte den digitale selvbetjeningsløsning. Hvis borgeren fortsat mener, at vedkommende ikke skal eller kan betjene sig digitalt, må udenrigstjenesten afklare, om der foreligger særlige forhold,

der gør, at kravet om brug af den digitale selvbetjeningsløsning kan fraviges. Det er udenrigstjenesten, der ud fra et konkret skøn vurderer, om der foreligger særlige forhold. Der skal i den forbindelse lægges vægt på borgerens beskrivelse af egne evner og muligheder for at anvende it-værktøjer og eventuelle problemer med at søge om hjælp, ligesom udenrigstjenesten ud fra en helhedsvurdering af borgeren må bedømme, om denne vil kunne betjene sig digitalt efter modtagelse af hjælp hertil.

Muligheden for at ansøge, rekvirere, afregne mv. på en anden måde end ved digital selvbetjening skal imødekomme borgere med særlige behov. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse og demens.

Særlige forhold vil eksempelvis foreligge, hvor en borger ikke selv kan anvende digital selvbetjening, og det ikke giver mening at forlange, at denne henvender sig eksempelvis i Udenrigsministeriet eller på en repræsentation for at få hjælp til digital selvbetjening. Det gælder f.eks. borgere med psykiske lidelser, hjemløse eller borgere med store sprogsvækeligheder, herunder borgere der ikke behersker dansk eller andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen. Udenrigstjenesten kan i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

Der foreligger særlige forhold for disse borgere, hvis hjælp eller medbetjening fra Udenrigsministeriets side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning til at muliggøre digital indgivelse af ansøgningen, anmodningen eller meddelelsen mv. I visse tilfælde vil udenrigstjenesten umiddelbart kunne vurdere, at borgeren ikke vil kunne indgive en ansøgning, anmodning eller en meddelelse mv. digitalt, uden at udenrigstjenesten først har forsøgt medbetjening. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de borgere, der har særlige behov, der gør, at borgeren ikke kan ansøge, anmode, indgive meddelelsen mv. digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan ansøge, anmode eller indgive meddelelsen mv. digitalt, eventuelt efter medbetjening, og som derfor skal betjene sig digitalt.

Et eksempel, hvor der kan foreligge særlige forhold, der gør, at borgeren ikke kan anmode digitalt, er, hvor en sengeleggende sygemeldt person uden PC eller uden digitale kundskaber henvender sig telefonisk til udenrigstjenesten for at få tilbudt en anden måde at anmode om tjenestehandlinger på end digitalt. Et andet eksempel kunne være en 80-årig borger, der anmoder om en tjenestehandling, men som aldrig har stiftet bekendtskab med it, og som ikke ser sig i stand til at erhverve sig NemID.

Særlige forhold vil eksempelvis foreligge, hvor en socialt udsat borger ikke selv kan ansøge digitalt, og hvor det ikke giver mening at forlange, at borgeren modtager hjælp til at betjene sig digitalt. Særlige forhold kan tillige foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan ansøge digitalt.

Også hvor der er tale om borgere med store sprogsvækeligheder, herunder borgere, der ikke behersker dansk eller andet sprog, der anvendes i selvbetjeningsløsningen, eller lider af svær ordblindhed, kan udenrigstjenesten i det enkelte tilfælde vurdere, at der foreligger særlige forhold, der gør, at en anden kommunikationskanal end den digitale er bedst egnet.

Endnu et eksempel på, hvor særlige forhold gør sig gældende, er, hvor der ved selvbetjeningsløsningen forudsættes anvendelse af personnummer eller NemID, og borgeren ikke har et personnummer eller ikke kan få udstedt NemID.

Forudsætningerne for at få offentlig digital signatur (eksempelvis NemID) er, at borgeren er over 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende.

Personer uden et personnummer kan ikke få NemID. I disse tilfælde kan borgeren ikke anvende de digitale selvbetjeningsløsninger, hvor denne identifikation kræves. Det gør sig eksempelvis gældende i forbindelse med legalisering af digitalt udstedte myndighedsdokumenter. Det vil ikke være muligt at få dokumentet returneret efter legalisering, eftersom det vil kræve adgang til digital post, hvilket forudsætter, at borgeren har et NemID.

For så vidt angår en borger, der ikke er registret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, herunder en borger bosat i udlandet, stilles der særlige identifikationskrav, der kan vanskeliggøre erhvervelse af NemID. En sådan borger vil derfor som udgangspunkt ikke kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning og skal, hvor det er relevant, betjenes på anden vis. Hvis borgeren alligevel har fået anskaffet sig NemID, eksempelvis ved personligt fremmøde i borgerservice eller via en dansk ambassade/repræsentation i udlandet, vil borgeren skulle anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Hvis en borger ikke har, men kan få udstedt NemID, og dette er en forudsætning for anvendelse af den konkrete digitale selvbetjeningsløsning, foreslås det, at udenrigstjenesten skal anmode borgeren om at anskaffe sig NemID. Hvis udenrigstjenesten vurderer, at der foreligger særlige forhold, kan udenrigstjenesten vælge ikke at kræve anskaffelse af NemID, men lade borgeren betjene sig på anden vis.

Det er udenrigstjenesten, der i de konkrete tilfælde foretager en vurdering af, om der foreligger særlige forhold. Hvis udenrigstjenesten finder, at der foreligger særlige forhold, skal denne tilbyde borgeren en anden måde at ansøge mv. på.

Der kan være forskel fra område til område på, hvor omfattende en ansøgning mv. er, hvorfor der også vil være forskel på, hvornår en henvendelse kan håndteres ved hjælp eller medbetjening fra en medarbejder, og hvornår en borger henvises til at ansøge mv. på anden vis. Udenrigstjenesten vil i en lang række tilfælde kunne udfylde en ansøgning, gennemføre en rekvirering eller afregning sammen med borgere, der ikke selv kan. Det er således hensigten, at den enkelte medarbejder i udenrigstjenesten i den konkrete situa-

tion ved henvendelse fra en borger gør et forsøg på at guide borgeren til digital selvbetjening.

Hvor der foreligger særlige forhold, er det udenrigstjenesten, der beslutter, på hvilken måde, ansøgningen, rekvireringen, afregningen mv. i givet fald skal indgives. Det kan for eksempel indebære telefonisk eller personlig betjening, anvendelse af blanketter eller anden skriftlig eller digital kommunikation. Personlig eller telefonisk betjening forudsættes som i dag at foregå i den almindelige åbningstid hos udenrigstjenesten, herunder på ambassaderne/repræsentationerne.

Udenrigstjenesten vil ved anvisning af alternativ kommunikationskanal skulle tage hensyn til den enkelte borgers vanskeligheder, herunder årsagen til, at borgeren ikke kan anvende digital selvbetjening. FN's Handikapkonvention indebærer blandt andet, at hvor kravet om digital selvbetjening fraviges, skal den offentlige myndighed træffe passende foranstaltninger til at sikre, at borgere med handicap kan kommunikere med det offentlige. Ifølge FN's Handikapkonvention er en person med handicap defineret som en person med langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse. Loven vil skulle administreres, så konventionen såvel som øvrig lovgivning overholdes.

Borgeren vil som i dag have mulighed for at give fuldmagt til en anden person til at anvende en konkret digital løsning eller til at henvende sig digitalt på vegne af borgeren. I de tilfælde, hvor den digitale selvbetjeningsløsning endnu ikke muliggør at afgive eller anvende en fuldmagt digitalt, må afgivelsen af fuldmagten og eventuelt selve ansøgningen, rekvireringen mv. ske på anden måde.

Det vil som led i udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelsen endvidere blive fastsat, at udenrigstjenesten ekstraordinært kan undlade at afvise en ansøgning, rekvirering mv., der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, hvis der ud fra en samlet vurdering er klare fordele for udenrigstjenesten ved at behandle ansøgningen på anden vis end digitalt. Med muligheden for ekstraordinært at undlade at afvise sager, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, tages der højde for, at der kan være situationer, hvor det ud fra en samlet vurdering kan være mere økonomisk hensigtsmæssigt for udenrigstjenesten at behandle en ansøgning mv., selvom den ikke indgives ved digital selvbetjening.

Udenrigstjenesten vil eksempelvis kunne anvise borgeren en anden måde at betjene sig på, hvis et selvbetjeningssystem er ude af drift. Der kan også være tale om tilfælde, hvor krav om digital selvbetjening indebærer en uforholdsmæssigt omkostningskrævende omlægning af selvbetjeningssystemer for at imødegå ekstraordinære situationer.

Som led i udmøntningen af bemyndigelsesbestemmelsen, forventes der fastsat regler om, at en digital meddelelse an-

ses for at være kommet frem til adressaten for meddelelsen, dvs. til modtageren af meddelelsen, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen, dvs. fra det tidspunkt, hvor adressaten har mulighed for at gøre sig bekendt med indholdet af meddelelsen. Det er således uden betydning, om eller hvornår adressaten rent faktisk gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen.

En meddelelse vil normalt være tilgængelig for udenrigstjenesten på det tidspunkt, hvor udenrigstjenesten kan behandle eller læse meddelelsen. Dette tidspunkt vil normalt blive registreret automatisk i modtagessystemet eller i et datasystem. En meddelelse, der først er tilgængelig efter kl. 24.00, anses normalt først for modtaget den dag, meddelelsen er tilgængelig.

En ansøgning, rekvirering, afregning mv., der er tilgængelig i myndighedens system eksempelvis klokken 23:59 den 30. november, er således kommet frem den 30. november, uanset at der ikke fysisk sidder en medarbejder på ambassaden/repræsentationen og gør sig bekendt med meddelelsen på dette tidspunkt, der ligger uden for normal arbejdstid/åbningstid. Det kan med digital selvbetjening præcist registreres, hvornår en ansøgning mv. er kommet frem. Hvorvidt fremkomsten er rettidig, må bedømmes efter de gældende forvaltningsretlige regler og eventuelle fastsatte tidsfrister. I de tilfælde, hvor udenrigstjenesten har behov for at gøre sig bekendt med en meddelelse på et bestemt tidspunkt, må der fastsættes en tidsfrist, der indeholder såvel en dato som et præcist klokkeslæt for, hvornår ansøgningen mv. skal være indgivet for at være kommet frem rettidigt.

Kan modtagelsestidspunktet for en digital meddelelse ikke fastlægges som følge af problemer med myndighedens it-system eller andre lignende problemer, må meddelelsen anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen blev afsendt, hvis der kan fremskaffes pålidelige oplysninger om afsendelsestidspunktet. Det vil således ikke komme borgeren til skade, at en ansøgning eller afregning mv. modtages efter fristens udløb, hvis dette skyldes systemnedbrud eller andre forhold hos myndigheden.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. maj 2018.

Til § 3

Bestemmelsen fastlægger lovens territoriale gyldighed. Det foreslås i § 3, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov nr. 150 af 13. april 1983 om udenrigstjenesten, som ændret ved lov nr. 331 af 14. maj 1997, lov nr. 410 af 6. juni 2002 og lov nr. 753 af 2. juni 2015 foretages følgende ændringer:

Titel: Lov om udenrigstjenesten

1. Som *fodnote* til lovens titel indsættes:

»Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2015/637/EU af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 106, side 1.«

§ 1. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Udenrigstjenesten yder bistand til danske statsborgere samt bistand til danske virksomheder i deres erhvervsmæssige forbindelser med udlandet.

2. I § 1, stk. 3, indsættes efter »danske statsborgere«: », udlændinge med fast bopæl i Danmark, ikkerepræsenterede nordiske statsborgere og ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande.«

3. I § 1, stk. 3, indsættes som 2. *punktum*: »Endvidere ydes bistand til danske virksomheder i deres erhvervsmæssige forbindelser med udlandet.«

4. I § 1 indsættes efter stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. Udenrigsministeren fastsætter nærmere regler om udenrigstjenestens bistand til ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande, herunder om bistand til ledsagende familiemedlemmer fra tredjelande i krisesituationer samt finansielle procedurer mv.«

§ 14. ---

Stk. 2.-3. ---

5. I § 14 indsættes efter stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. Udenrigsministeren kan fastsætte regler om, at kommunikation til og fra udenrigstjenesten om tjenestehandlinger, for hvilke der erlægges gebyr, helt eller delvis skal foregå digitalt, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, fravigelse af obligatorisk digital kommunikation grundet særlige forhold og ekstraordinære situationer samt om,

hvornår en digital meddelelse anses for at være kommet frem.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. maj 2018.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som henholdsvis de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Rådets Direktiv (EU) 2015/637 af 20. april 2015 om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikke-repræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF

24.4.2015

DA Den Europæiske Unions Tidende

L 106/1

RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/637

af 20. april 2015

om koordinations- og samarbejdsforanstaltninger for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere i tredjelande og om ophævelse af afgørelse 95/553/EF

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 23,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet (1),

efter en særlig lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Unionsborgerskabet er den grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere. Retten til i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke er repræsenteret, at nyde beskyttelse hos enhver anden medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat er en af de særlige rettigheder, som unionsborgere har ifølge artikel 20, stk. 2, litra c), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).
- (2) Lissabontraktaten styrkede unionsborgerskabets status og de rettigheder, der er knyttet dertil. Artikel 23 i TEUF giver således mulighed for vedtagelse af direktiver om de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for at lette konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere.
- (3) Unionen bygger på værdier som solidaritet, ikkeforskelsbehandling og respekt for menneskerettighederne; i forbindelserne med den øvrige verden bør Unionen forsvare sine værdier og bidrage til beskyttelsen af sine borgere. Den grundlæggende ret til konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstat af ikkerepræsenterede unionsborgere på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat, jf. artikel 46 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret), er et udtryk for europæisk solidaritet. Den giver unionsborgerskabet en ekstern dimension og styrker Unionens identitet i tredjelande.
- (4) Formålet med dette direktiv er at træffe de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for yderligere at lette den konsulære beskyttelse af ikkerepræsenterede unionsborgere. Disse foranstaltninger bør øge retssikkerheden samt det effektive samarbejde og solidariteten blandt de konsulære myndigheder.
- (5) I henhold til artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF og artikel 23 i TEUF bør medlemsstaterne yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere på samme vilkår som til deres egne statsborgere. Det-

te direktiv berører ikke medlemsstaternes kompetence til at fastlægge omfanget af den beskyttelse, som ydes deres egne statsborgere.

- (6) Dette direktiv berører ikke de konsulære forbindelser mellem medlemsstaterne og tredjelande, særlig deres rettigheder og forpligtelser i henhold til international praksis og internationale aftaler, navnlig konventionen af 24. april 1963 om konsulære forbindelser (Wienerkonventionen), som medlemsstaterne anvender i overensstemmelse med EU-retten. I henhold til artikel 8 i Wienerkonventionen kan medlemsstaterne yde konsulær beskyttelse på vegne af en anden medlemsstat efter behørig anmeldelse, medmindre det pågældende tredjeland modsætter sig dette. Der kan især opstå vanskeligheder i forbindelse med situationer, der involverer borgere, som også er statsborgere i værtslandet. Medlemsstaterne bør med støtte fra det lokale konsulære samarbejde træffe de fornødne foranstaltninger til i forbindelse med tredjelande at sikre, at der i hvert enkelt tilfælde kan ydes konsulær beskyttelse på andre medlemsstats vegne.
- (7) Når ikkerepræsenterede borgere har brug for beskyttelse i tredjelande, er det nødvendigt med et effektivt samarbejde og en effektiv koordination. Den bistående medlemsstat i et tredjeland og den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør arbejde tæt sammen. Lokalt konsulært samarbejde for så vidt angår ikkerepræsenterede borgere kan være særligt kompliceret, da det kræver samarbejde med myndigheder, som ikke er repræsenteret lokalt, herunder, hvis det er relevant, med de kompetente ambassader eller konsulater. Der bør indføres klare og faste rammer for at udfylde det hul, der opstår som følge af den manglende tilstedeværelse af en ambassade eller et konsulat fra borgegens egen medlemsstat. Det er også nødvendigt at præcisere eksisterende foranstaltninger for at sikre effektiv beskyttelse.
- (8) Unionsborgere bør betragtes som værende ikkerepræsenteret i et tredjeland, hvis den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke har etableret en ambassade, et konsulat eller en honorær konsul i tredjelandet. Borgere bør også betragtes som værende ikkerepræsenteret, hvis den ambassade, det konsulat eller den honorære konsul, som er etableret lokalt, af en hvilken som helst grund i en given sag ikke kan yde den beskyttelse, som den berørte person ellers har ret til at modtage i henhold til national lovgivning eller praksis. Ambassader og konsulater bør underrette hinanden om enhver ekstraordinær omstændighed, som midlertidigt kan påvirke deres kapacitet til at yde konsulær beskyttelse. Der bør også tages hensyn til tilgængelighed og nærhed. For eksempel bør en borger, som søger konsulær beskyttelse eller bistand fra en anden medlemsstats ambassade eller konsulat, ikke sendes videre til ambassaden, konsulatet eller den honorære konsul for den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, når statsborgeren på grund af lokale omstændigheder eller manglende ressourcer ikke kan nå sikkert frem til eller ikke kan nå sikkert af sidstnævnte instanser på en måde, så vedkommende kan ydes konsulær beskyttelse. Begrebet manglende repræsentation bør fortolkes således, at ikkerepræsenterede borgere sikres effektiv ret til at nyde beskyttelse hos en anden medlemsstats ambassade eller konsulat på ikkeforskelsbehandlende vis, idet der tages hensyn til den enkelte sags specifikke omstændigheder. Borgere med statsborgerskab i mere end én medlemsstat bør anses for at være ikkerepræsenteret, hvis ingen af de medlemsstater, hvor vedkommende er statsborger, er repræsenteret i det pågældende tredjeland.
- (9) Med henblik på at sikre effektiviteten af den i artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF indeholdte ret og retten til respekt for privatliv og familieliv, som anerkendt i artikel 7 i chartret, og under hensyntagen til national lovgivning og praksis kan en bistående medlemsstat blive nødt til at yde beskyttelse til unionsborgeres familiemedlemmer fra tredjelande alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder. Dette direktiv forhindrer ikke, at den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, under de konsultationer, der bør afholdes, inden der ydes bistand, hvis det er hensigtsmæssigt, enes om muligheden for at yde mere vidtgående bistand til den ikkerepræsenterede unionsborgers familiemedlemmer fra tredjelande end krævet i den bistående medlemsstats lov eller dikteret af dens praksis, idet der så vidt muligt tages hensyn til anmod-

ninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, og såfremt det, der opnås enighed om, ikke er mindre omfattende, end hvad EU-retten kræver. Det er imidlertid ikke sikkert, at medlemsstaterne kan yde visse former for konsulær beskyttelse, f.eks. nødpas, til familiedlemmer fra tredjelande. For så vidt angår bistand til mindreårige bør hensynet til barnets tarv i overensstemmelse med artikel 24 i chartret, og som anført i FN-konventionen af 20. november 1989 om barnets rettigheder, komme i første række.

- (10) Ikkerepræsenterede borgere bør kunne søge konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstats ambassade eller konsulat. Dette bør imidlertid ikke forhindre medlemsstaterne i at indgå praktiske ordninger med henblik på at dele ansvaret for at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere i henhold til dette direktiv. Sådanne ordninger er til gavn for borgerne, da de muliggør bedre beredskab med hensyn til at sikre effektiv beskyttelse. Medlemsstater, som modtager anmodninger om beskyttelse, bør vurdere, om det i en specifik sag er nødvendigt at yde konsulær beskyttelse, eller om sagen kan overdrages til den ambassade eller det konsulat, der er udpeget som kompetent ifølge den eventuelle allerede gældende ordning. Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) om alle sådanne ordninger, der bør offentliggøres af Unionen og medlemsstaterne for at sikre gennemsigtighed for ikkerepræsenterede borgere.
- (11) Dette direktiv bør ikke forhindre en medlemsstat, som ikke er repræsenteret i et tredjeland, i at yde konsulær beskyttelse til en af sine statsborgere, f.eks. ved at yde konsulære tjenester via internettet, hvor det er hensigtsmæssigt. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne anmode den medlemsstat, som den pågældende borger søger eller modtager konsulær beskyttelse hos, om at overdrage ansøgningen eller sagen, så den selv kan yde konsulær beskyttelse. En sådan overførsel bør ikke føre til, at den ikkerepræsenterede borger unddrages konsulær beskyttelse.
- (12) Uanset medlemsstaternes forskellige traditioner med hensyn til honorære konsulers kompetence, tilbyder de almindeligvis ikke samme vifte af tjenester som ambassader eller konsulater. Honorære konsulere udfører ofte deres opgave på frivilligt grundlag, og det bør derfor være op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, om dette direktiv bør finde anvendelse på dens honorære konsulere. Honorære konsulere kan pålægges at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder.
- (13) Anmodninger om beskyttelse bør behandles, hvis ansøgerne fremviser et gyldigt pas eller identitetskort for unionsborgere. Imidlertid er ikkerepræsenterede borgere, som har brug for konsulær beskyttelse, ikke altid i besiddelse af deres identitetspapirer. Den grundlæggende status som unionsborger opnås direkte i medfør af EU-retten, og identitetspapirer er derfor udelukkende af deklatorisk værdi. Hvis ansøgerne ikke kan fremvise gyldige identitetsdokumenter, bør de kunne fastslå deres identitet på anden vis. Om nødvendigt kan den pågældende persons identitet fastslås ved at konsultere myndighederne i den medlemsstat, hvor ansøgeren hævder at være statsborger. Med hensyn til de familiemedlemmer, som ledsager ansøgeren, bør myndighederne i den medlemsstat, hvor ansøgeren er statsborger, også have mulighed for at hjælpe den bistående medlemsstat med at kontrollere identitet og slægtskabsforhold med ansøgeren.
- (14) For at afgøre, hvilke koordinations- og samarbejdsforanstaltninger der er nødvendige, bør anvendelsesområdet for konsulær beskyttelse i henhold til dette direktiv specificeres. Konsulær beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere bør omfatte bistand i en række typiske situationer, hvor medlemsstaterne yder konsulær beskyttelse til deres egne statsborgere alt efter den enkelte sags specifikke omstændigheder, såsom i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, alvorlige ulykker, alvorlig sygdom og dødsfald, og hvis der er brug for hjælp og hjemtransport i nødsituationer eller udstedelse af nødpas. Da den fornødne beskyttelse altid afhænger af den aktuelle situation, bør konsulær beskyttelse ikke begrænses til de situationer, der specifikt er anført i direktivet.

-
- (15) Der bør, hvor det er relevant, tages behørigt hensyn til borgerens ønsker, bl.a. med hensyn til om familiemedlemmer eller andre nærtstående personer skal underrettes, og i så fald hvem. Ligeledes bør der ved dødsfald tages behørigt hensyn til de pårørendes ønsker med hensyn til, hvad der skal ske med den afdødes jordiske rester. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør stå for disse kontakter.
 - (16) Medlemsstaternes myndigheder bør arbejde tæt sammen og koordinere med hinanden og Unionen, navnlig Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten, idet der udvises gensidig respekt og solidaritet. For at sikre et hurtigt og effektivt samarbejde bør medlemsstaterne give og løbende ajourføre oplysninger om relevante kontaktpunkter i medlemsstaterne gennem et sikkert websted hos EU-Udenrigstjenesten (Consular Online).
 - (17) I tredjelande er Unionen repræsenteret ved EU-delegationerne, som i nært samarbejde med medlemsstaternes diplomatiske og konsulære missioner bidrager til iværksættelsen af unionsborgeres ret til konsulær beskyttelse, jf. artikel 35 i traktaten om Den Europæiske Union. Dette direktiv anerkender fuldt ud og forbedrer yderligere det bidrag, som EU-Udenrigstjenesten og EU-delegationerne allerede yder, navnlig i krisesituationer, i henhold til Rådets afgørelse 2010/427/EU (2), særlig artikel 5, stk. 10.
 - (18) Med hensyn til lokalt samarbejde bør alle relevante aktørers kompetencer og deres respektive roller præciseres for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere modtager den bistand, de har ret til i henhold til princippet om ikkeforskelsbehandling. På det lokale konsulære samarbejde bør man være behørigt opmærksom på ikkerepræsenterede borgere ved f.eks. at indsamle og regelmæssigt ajourføre oplysninger om relevante kontaktpunkter og dele disse med medlemsstaternes lokale ambassader og konsulater samt med EU-delegationen.
 - (19) I de lokale konsulære samarbejds møder, som tilrettelægges i tæt samarbejde med EU-delegationen, bør der indgå regelmæssig udveksling af oplysninger om spørgsmål af relevans for ikkerepræsenterede borgere, bl.a. om borgernes sikkerhed, fængselsforhold, meddelelser fra og adgang til konsulater samt krisesamarbejde. På disse møder bør de repræsenterede medlemsstater, når det er nødvendigt, aftale de praktiske ordninger for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere beskyttes effektivt. En sådan aftale er muligvis ikke nødvendig, hvis der for eksempel kun er få ikkerepræsenterede borgere.
 - (20) En klar ansvarsfordeling mellem repræsenterede og ikkerepræsenterede medlemsstater og EU-delegationen er afgørende for at sikre passende kriseberedskab og krisestyring. Kriseberedskabsplanlægningen bør derfor koordineres og fuldt ud tage hensyn til ikkerepræsenterede borgere. Med henblik herpå bør medlemsstater, som ikke har etableret en ambassade eller et konsulat lokalt, inden for rammerne af det lokale kriseberedskab give alle tilgængelige og relevante oplysninger vedrørende deres borgere inden for området. Sådanne oplysninger bør efter omstændighederne ajourføres i tilfælde af en krisesituation. De kompetente ambassader og konsulater og EU-delegationer bør orienteres og, når det er hensigtsmæssigt, inddrages i kriseberedskabsforanstaltningerne. Oplysninger om disse foranstaltninger bør stilles til rådighed for ikkerepræsenterede borgere. I en krisesituation bør den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, koordinere den støtte, der ydes ikkerepræsenterede borgere, og brugen af tilgængelig evakueringskapacitet på basis af den aftalte planlægning og den lokale udvikling på ikkeforskelsbehandlende vis.
 - (21) Interoperabiliteten mellem konsulære medarbejdere og andre kriseberedskabseksperter bør forbedres, navnlig gennem deres deltagelse i tværfaglige kriseberedskabshold såsom dem, der hører under EU-Udenrigstjenestens kriseresponsystem og operationelle koordinations- og krisestyruksstrukturer og under EU-civilbeskyttelsesmekanismen (3).
 - (22) Det bør være muligt at kræve støtte fra EU-civilbeskyttelsesmekanismen, hvis det er nødvendigt af hensyn til den konsulære beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere. Denne anmodning om støtte kan f.eks. komme fra den ledende stat eller den eller de medlemsstater, som koordinerer bistanden.

- (23) Det i dette direktiv anvendte udtryk en »ledende stat« henviser til en eller flere medlemsstater repræsenteret i et givent tredjeland, og som har ansvaret for at koordinere og lede bistanden til ikkerepræsenterede borgere under krisesituationer. Begrebet ledende stat, som fastsat i de relevante EU-retningslinjer (4), kan videreudvikles i overensstemmelse med EU-retten og navnlig med dette direktiv.
- (24) Når en medlemsstat underrettes om eller modtager en ansøgning om konsulær beskyttelse fra en person, som hævder at være en ikkerepræsenteret borger, bør den, medmindre der er tale om særligt hastende tilfælde, altid omgående tage kontakt til den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, og give den alle de relevante oplysninger, inden den yder nogen bistand. Den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør på sin side omgående give alle oplysninger, som er relevante for sagen. Denne konsultation bør gøre det muligt for den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, at anmode om overførsel af ansøgningen eller sagen for selv at kunne yde konsulær beskyttelse. Denne konsultation bør også gøre det muligt for de berørte medlemsstater at udveksle relevante oplysninger med henblik på f.eks. at sikre, at en ikkerepræsenteret borger ikke misbruger sin ret til konsulær beskyttelse i henhold til artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF. Unionsborgerne kan ikke henholde sig til dette direktiv i tilfælde af misbrug.
- (25) Gensidig solidaritet og samarbejde omfatter også økonomiske spørgsmål. De medlemsstater, som yder deres egne borgere konsulær beskyttelse i form af økonomisk bistand, gør dette som sidste udvej og kun i ekstraordinære tilfælde, hvis den pågældende borger ikke kan få økonomisk hjælp ad anden vej, såsom ved at familiemedlemmer, venner eller arbejdsgivere foretager overførsler. Ikkerepræsenterede borgere bør ydes økonomisk bistand på samme vilkår som statsborgere i den bistående medlemsstat. Den ikkerepræsenterede borger bør pålægges at underskrive en forpligtelse til at tilbagebetale de påløbne omkostninger til den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, forudsat at statsborgere i den bistående medlemsstat i samme situation ville være blevet pålagt at tilbagebetale disse omkostninger til deres egen medlemsstat. Den ikkerepræsenterede borger kan derefter af den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, pålægges at tilbagebetale disse omkostninger, herunder et eventuelt konsulært gebyr.
- (26) Dette direktiv bør sikre økonomisk byrdefordeling og godtgørelse. Hvor konsulær beskyttelse, der ydes til en ikkerepræsenteret borger, omfatter undertegnelse af en tilbagebetalingsforpligtelse, bør den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, godtgøre den bistående medlemsstat påløbne omkostninger efter dens skriftlige anmodning. Det bør være op til den bistående medlemsstat at afgøre, om den vil søge godtgørelse for de påløbne omkostninger. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister.
- (27) Den konsulære beskyttelse, som ydes en ikkerepræsenteret borger i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, kan indebære usædvanligt høje omkostninger i forbindelse med rejse, logi eller oversættelse for de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den bistående medlemsstat alt efter den enkelte sags omstændigheder. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør underrettes om sådanne eventuelle omkostninger under de konsultationer, som finder sted, inden bistanden ydes. Den bistående medlemsstat bør kunne søge godtgørelse for sådanne usædvanligt høje omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger. Den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bør godtgøre den bistående medlemsstat de påløbne omkostninger. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister. Ifølge princippet om ikkeforskelsbehandling kan de medlemsstater, hvor ikkerepræsenterede borgere er statsborgere, ikke anmode dens borgere om at godtgøre omkostninger, som statsborgere i den bistående medlemsstat ikke ville blive pålagt at betale.

- (28) De økonomiske procedurer bør forenkles med henblik på krisesituationer. I betragtning af sådanne situationers særlige karakter, såsom behovet for hurtigt at bistå et stort antal borgere, bør en tilbagebetalingsforpligtelse ikke være nødvendig, for at den bistående medlemsstat kan søge og modtage godtgørelse fra den eller de medlemsstater, hvor den eller de ikkerepræsenterede borgere er statsborgere. De medlemsstater, hvor de ikkerepræsenterede borger er statsborgere, bør godtgøre den eller de bistående medlemsstater de påløbne omkostninger. Det bør være op til den eller de bistående medlemsstater at afgøre, om de vil søge godtgørelse for de påløbne omkostninger og i hvilken form. Den bistående medlemsstat og den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, bør kunne aftale de detaljerede betingelser for godtgørelse inden for visse tidsfrister. I tilfælde af en krisesituation, som har eller kan have haft negative konsekvenser for et væsentligt antal unionsborgere, og efter anmodning fra den bistående medlemsstat, bør de medlemsstater, hvor ikkerepræsenterede borger er statsborgere, godtgøre omkostningerne på et forholdsmæssigt grundlag ved at dele de påløbne omkostninger med antallet af borgere, der har fået bistand.
- (29) Dette direktiv bør tages op til revision tre år efter dets gennemførelsesfrist. Det eventuelle behov for at revidere de økonomiske procedurer for at sikre tilstrækkelig byrdefordeling bør navnlig vurderes i lyset af de oplysninger, som medlemsstaterne giver om gennemførelsen og den praktiske anvendelse af direktivet, herunder eventuelle relevante statistikker og sager. Kommissionen bør udarbejde en rapport og overveje behovet for eventuelle yderligere foranstaltninger, herunder i givet fald ved at foreslå ændringer til dette direktiv med henblik på at lette udøvelsen af unionsborgernes ret til konsulær beskyttelse.
- (30) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF (5) finder anvendelse på medlemsstaternes behandling af personoplysninger i forbindelse med nærværende direktiv.
- (31) Dette direktiv bør ikke påvirke gunstigere bestemmelser i national lovgivning, for så vidt som de er forenelige med dette direktiv.
- (32) I henhold til medlemsstaternes og Kommissionens fælles politiske erklæring af 28. september 2011 (6) om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til, i tilfælde hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.
- (33) Direktivet har til formål at fremme konsulær beskyttelse som anerkendt i chartret. Det respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der navnlig anerkendes i charteret, især princippet om ikkeforskelsbehandling, retten til livet og respekt for menneskets integritet, retten til respekt for privatliv og familieliv, respekt for børns rettigheder, retten til et forsvar og retten til en upartisk domstol. Direktivet bør gennemføres i overensstemmelse med disse rettigheder og principper.
- (34) I overensstemmelse med forbuddet mod forskelsbehandling i chartret bør medlemsstaterne gennemføre dette direktiv uden forskelsbehandling mellem de personer, der er omfattet af direktivet, på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder eller seksuel orientering
- (35) Afgørelse 95/553/EF truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet (7) bør ophæves —

KAPITEL 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER OG ANVENDELSESOMRÅDE

Artikel 1

Emne

1. Dette direktiv fastlægger de koordinations- og samarbejdsforanstaltninger, der er nødvendige for at lette udøvelsen af den ret, jf. artikel 20, stk. 2, litra c), i TEUF, som unionsborgere har i de tredjelande, hvor den medlemsstat, hvor de er statsborgere, ikke er repræsenteret, til at nyde enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat, også under hensyn til den rolle, Unionens delegationer spiller for at bidrage til, at denne ret iværksættes.
2. Dette direktiv vedrører ikke konsulære forbindelser mellem medlemsstater og tredjelande.

Artikel 2

Almindeligt princip

1. Medlemsstaternes ambassader eller konsulater yder konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere på samme vilkår som til deres egne statsborgere.
2. Medlemsstaterne kan træffe afgørelse om, at dette direktiv skal finde anvendelse på den konsulære beskyttelse, som ydes af honorære konsulater i overensstemmelse med artikel 23 i TEUF. Medlemsstaterne sikrer, at ikkerepræsenterede borgere underrettes behørigt om sådanne afgørelser, og i hvilket omfang honorære konsulater har kompetence til at yde beskyttelse i en given sag.

Artikel 3

Konsulær beskyttelse, som ydes af den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger

Den medlemsstat, hvor en ikkerepræsenteret borger er statsborger, kan anmode den medlemsstat, som den ikkerepræsenterede borger søger eller modtager konsulær beskyttelse hos, om at videresende den ikkerepræsenterede borgers ansøgning eller sag til den medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, så denne medlemsstat, hvor vedkommende er statsborger, kan yde konsulær beskyttelse i henhold til sin nationale lov eller praksis. Den anmodede medlemsstat kan afgive sagen, så snart den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, bekræfter, at den yder konsulær beskyttelse til den ikkerepræsenterede borger.

Artikel 4

Ikkerepræsenterede borgere i tredjelande

Med henblik på dette direktiv forstås ved »ikkerepræsenteret borger« enhver borger, der har statsborgerskab i en medlemsstat, og som ikke er repræsenteret i et tredjeland, jf. artikel 6.

Artikel 5

Familiemedlemmer til ikkerepræsenterede borgere i tredjelande

Der ydes konsulær beskyttelse til familiemedlemmer, der ikke selv er unionsborgere, som ledsager ikkerepræsenterede borgere i et tredjeland, i samme udstrækning og på samme betingelser, som gælder for familiemedlemmer til borgere i den bistående medlemsstat, der ikke selv er unionsborgere, i overensstemmelse med dens nationale lovgivning eller praksis.

Artikel 6

Manglende repræsentation

Med henblik på dette direktiv er en medlemsstat ikke repræsenteret i et tredjeland, hvis den ikke permanent har etableret en ambassade eller et konsulat i tredjelandet, eller hvis den ikke har en ambassade, et konsulat eller en honorær konsul i tredjelandet, som kan yde konkret konsulær beskyttelse i en given sag.

Artikel 7

Adgang til konsulær beskyttelse og andre ordninger

1. Ikkerepræsenterede borgere har ret til at søge konsulær beskyttelse hos enhver medlemsstats ambassade eller konsulat.
2. En medlemsstat kan repræsentere en anden medlemsstat permanent, og medlemsstaternes ambassader eller konsulater kan, når det anses for nødvendigt, indgå praktiske ordninger om deling af ansvaret for at yde konsulær beskyttelse til ikkerepræsenterede borgere, jf. dog artikel 2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om sådanne ordninger, der offentliggøres af Unionen og medlemsstaterne for at sikre gennemsigtighed for ikkerepræsenterede borgere.
3. I de tilfælde, hvor der er indgået en praktisk ordning, jf. stk. 2, er det den ambassade eller det konsulat, hvor den ikkerepræsenterede borger søger konsulær beskyttelse, og som ikke er udpeget som kompetent ifølge den gældende specifikke ordning, der sørger for, at ansøgningen fra borgeren videresendes til den relevante ambassade eller det relevante konsulat, medmindre den konsulære beskyttelse derved bringes i fare, navnlig hvis der er tale om hastende tilfælde, som kræver en omgående indsats fra den anmodede ambassade eller det anmodede konsulat.

Artikel 8

Identifikation

1. Ansøgere om konsulær beskyttelse skal dokumentere, at de er unionsborgere, ved at fremvise deres pas eller identitetskort.
2. Hvis unionsborgeren ikke kan fremvise et gyldigt pas eller identitetskort, kan vedkommendes nationalitet fastslås på anden vis, herunder om nødvendigt ved en kontrol hos de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den medlemsstat, hvor ansøgeren hævder at være statsborger.
3. Med hensyn til de i artikel 5 omhandlede familiemedlemmer kan identiteten og eksistensen af et slægtskabsforhold fastslås på anden vis, herunder ved den bistående medlemsstats kontrol hos de diplomatiske eller konsulære myndigheder i den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger, jf. stk. 1.

Artikel 9

Former for bistand

Den i artikel 2 omhandlede beskyttelse kan omfatte konsulær bistand, bl.a. hvis der er tale om

- a) anholdelse eller tilbageholdelse
- b) ofre for forbrydelser
- c) en alvorlig ulykke eller alvorlig sygdom
- d) dødsfald

- e) hjælp til og hjemtransport i en nødsituation
- f) et behov for nødpas, jf. afgørelse 96/409/FUSP (8).

KAPITEL 2

KOORDINATIONS- OG SAMARBEJDSFORANSTALTNINGER

Artikel 10

Almindelige regler

1. Medlemsstaternes diplomatiske og konsulære myndigheder arbejder tæt sammen og koordinerer med hinanden og Unionen for at sikre beskyttelse af ikkerepræsenterede borgere i overensstemmelse med artikel 2.
2. Når en medlemsstat modtager en anmodning om konsulær beskyttelse fra en person, som hævder at være en ikkerepræsenteret borger, eller underrettes om, at en ikkerepræsenteret borger befinder sig i en individuel nødsituation, såsom anført på listen i artikel 9, konsulterer den omgående udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor borgeren hævder at være statsborger, eller, hvis det er hensigtsmæssigt, denne medlemsstats kompetente ambassade eller konsulat, og giver den alle relevante tilgængelige oplysninger, herunder vedrørende den pågældende persons identitet, eventuelle omkostninger ved konsulær beskyttelse, og vedrørende eventuelle familiemedlemmer, der også kan være behov for at yde konsulær beskyttelse til. Denne konsultation skal finde sted, inden bistanden ydes, medmindre der er tale om særligt hastende tilfælde. Den bistående medlemsstat letter også udvekslingen af oplysninger mellem den pågældende borger og myndighederne i den medlemsstat, hvor borgeren er statsborger.
3. Efter anmodning giver medlemsstaten, hvor borgeren er statsborger, den bistående medlemsstats udenrigsministerium eller kompetente ambassade eller konsulat alle relevante oplysninger i den pågældende sag. Den har også ansvaret for al nødvendig kontakt med familiemedlemmer eller andre relevante personer eller myndigheder.
4. Medlemsstaterne indsender oplysninger til EU-Udenrigstjenesten på dens sikrede websted om de relevante kontaktpunkter i udenrigsministerierne.

Artikel 11

EU-delegationernes rolle

EU-delegationerne arbejder tæt sammen og koordinerer med medlemsstaternes ambassader og konsulater for at bidrage til samarbejde og koordination lokalt og i krisesituationer, navnlig ved at yde tilgængelig logistisk støtte, herunder kontorlokaler og organisatoriske faciliteter, f.eks. midlertidige lokaler for konsulære medarbejdere og for indsatshold. EU-delegationerne og EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter letter også udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaternes ambassader og konsulater og, hvis det er hensigtsmæssigt, med de lokale myndigheder. EU-delegationerne stiller også generelle oplysninger til rådighed om den bistand, som ikkerepræsenterede borgere kan have ret til, navnlig hvad angår aftalte praktiske ordninger, hvis det er relevant.

Artikel 12

Lokalt samarbejde

De lokale samarbejds møder skal omfatte regelmæssig udveksling af oplysninger om spørgsmål af relevans for ikkerepræsenterede borgere. På disse møder fastlægger medlemsstaterne, hvis det er nødvendigt,

de praktiske ordninger, jf. artikel 7, så ikkerepræsenterede borgere sikres effektiv beskyttelse i det pågældende tredjeland. Medmindre andet er aftalt af medlemsstaterne, skal formanden være repræsentant for en medlemsstat, i tæt samarbejde med EU-delegationen.

Artikel 13

Kriseberedskab og samarbejde

1. Den lokale beredskabsplanlægning skal tage hensyn til ikkerepræsenterede borgere. De medlemsstater, som er repræsenteret i et tredjeland, koordinerer deres beredskabsplaner med hinanden og EU-delegationen for at sikre, at ikkerepræsenterede borgere bistås fuldt ud i en krisesituation. De kompetente ambassader eller konsulater orienteres fyldestgørende om kriseberedskabsordningerne og inddrages, hvor det er hensigtsmæssigt.

2. I tilfælde af en krise arbejder Unionen og medlemsstaterne tæt sammen for at sikre effektiv bistand til ikkerepræsenterede borgere. De underretter, når det er muligt, hurtigst muligt hinanden om, hvilken evakueringskapacitet der er til rådighed. Medlemsstaterne kan på anmodning få støtte af eksisterende indsatshold på EU-niveau, herunder konsulære eksperter, navnlig fra de medlemsstater, der ikke er repræsenteret.

3. Den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, har ansvaret for at koordinere enhver støtte, der ydes ikkerepræsenterede borgere, med støtte fra de øvrige berørte medlemsstater, EU-delegationen og EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter. Medlemsstaterne sørger for, at den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden, får alle relevante oplysninger om deres ikke-repræsenterede borgere, som befinder sig i en krisesituation.

4. Den ledende stat eller den eller de medlemsstater, der koordinerer bistanden til ikkerepræsenterede borgere, kan, hvis det er hensigtsmæssigt, søge støtte fra instrumenter såsom krisestyringsstrukturerne i EU-Udenrigstjenesten og EU-civilbeskyttelsesmekanismen.

KAPITEL 3

FINANSIELLE PROCEDURER

Artikel 14

Almindelige regler

1. De ikkerepræsenterede borgere forpligter sig til at tilbagebetale omkostningerne for konsulær beskyttelse til de medlemsstater, hvor de er statsborgere, på samme vilkår som statsborgere i den bistående medlemsstat ved anvendelse af standardformularen i bilag I. Ikkerepræsenterede borgere pålægges kun at tilbagebetale de omkostninger, som statsborgere i den bistående medlemsstat ville have afholdt under samme vilkår.

2. Den bistående medlemsstat kan anmode om godtgørelse af de i stk. 1 omhandlede omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, ved anvendelse af standardformularen i bilag II. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, godtgør disse omkostninger inden for en rimelig frist på højst 12 måneder. Den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, kan anmode den pågældende den ikkerepræsenterede borger om at godtgøre disse omkostninger.

3. Når den konsulære beskyttelse, der ydes en ikkerepræsenteret borger i tilfælde af anholdelse eller tilbageholdelse, indebærer usædvanligt høje, men væsentlige og begrundede omkostninger i forbindelse med rejse, logi eller oversættelse for de diplomatiske eller konsulære myndigheder, kan den bistående medlemsstat anmode om godtgørelse af sådanne omkostninger fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, som skal godtgøre dem inden for en rimelig frist på højst 12 måneder.

Artikel 15

Forenklet procedure i krisesituationer

1. I krisesituationer indgiver den bistående medlemsstat alle anmodninger om godtgørelse af omkostningerne ved enhver støtte, der ydes en ikkerepræsenteret borger, til udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger. Den bistående medlemsstat kan anmode om en sådan godtgørelse, selv om den ikkerepræsenterede borger ikke har underskrevet en tilbagebetalingsforpligtelse, jf. artikel 14, stk. 1. Dette er ikke til hinder for, at den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, kan søge om tilbagebetaling fra den pågældende ikkerepræsenterede borger efter nationale regler.

2. Den bistående medlemsstat kan anmode den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, om at godtgøre sådanne omkostninger på et forholdsmæssigt grundlag ved at dele den fulde værdi af de faktiske påløbne omkostninger med antallet af borgere, der har fået bistand.

3. Hvis den bistående medlemsstat har modtaget økonomisk støtte gennem bistand fra EU-civilbeskyttelsesmekanismen, fastlægges bidraget fra den medlemsstat, hvor den ikkerepræsenterede borger er statsborger, efter at Unionens bidrag er blevet fratrukket.

KAPITEL 4

ENDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 16

Gunstigere behandling

Medlemsstaterne kan indføre eller bibeholde gunstigere bestemmelser end bestemmelserne i dette direktiv, for så vidt som de er forenelige hermed.

Artikel 17

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. maj 2018.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Ophævelse

Afgørelse 95/553/EF ophæves med virkning fra den 1. maj 2018.

Artikel 19

Rapportering, evaluering og revision

1. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen alle relevante oplysninger vedrørende gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv. På grundlag af de meddelte oplysninger forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet og Rådet senest den 1. maj 2021 en rapport om gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv.

2. I den i stk. 1 omhandlede rapport evaluerer Kommissionen, hvorledes dette direktiv har fungeret, og overvejer behovet for yderligere foranstaltninger, herunder, hvor det er hensigtsmæssigt, ændringer for at tilpasse dette direktiv, så unionsborgeres ret til konsulær beskyttelse kan lettes yderligere.

Artikel 20

Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 21

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 20. april 2015.

På Rådets vegne

F. MOGHERINI

Formand

(1) Udtalelse af 25.10.2012 (endnu ikke offentliggjort i EUT).

(2) Rådets afgørelse 2010/427/EU af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere (EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30).

(3) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1313/2013/EU af 17. december 2013 om en EU-civilbeskyttelsesmekanisme (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 924).

(4) Den Europæiske Unions retningslinjer for gennemførelsen af konceptet med en ledende stat på det konsulære område (EUT C 317 af 12.12.2008, s. 6).

(5) Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31).

(6) EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

(7) Afgørelse 95/553/EF truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 19. december 1995 om de diplomatiske og konsulære repræsentationers beskyttelse af Den Europæiske Unions borgere (EFT L 314 af 28.12.1995, s. 73).

(8) Afgørelse 96/409/FUSP truffet af repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet af 25. juni 1996 om indførelse af et nødpas (EFT L 168 af 6.7.1996, s. 4).

BILAG I

A. Fælles formular for forpligtelsen til at tilbagebetale omkostningerne ved konsulær beskyttelse i tilfælde af økonomisk bistand

FORPLIGTELSE TIL AT TILBAGEBETALE OMKOSTNINGERNE VED KONSULÆR BESKYTTELSE

(ØKONOMISK BISTAND) — (artikel 14, stk. 1, i direktiv (EU), 2015/637)

Undertegnede (hr. /fr.) (fulde navn udfyldes med blokbogstaver)

...

som er indehaver af pas nr. ... udstedt i ...

anerkender hermed at have modtaget fra ...s ambassade/konsulat

i ...

et beløb på ...

som forskud til betaling af ...

... (inklusive eventuelt gebyr)

og/eller forpligter mig til og lover på anmodning at tilbagebetale til udenrigsministeriet/regeringen i ...
[den medlemsstat, hvor jeg er statsborger]

jf. den nationale lovgivning i den pågældende medlemsstat, et beløb svarende til nævnte beløb eller et beløb svarende til alle omkostninger, der er betalt på mine vegne eller udbetalt som forskud til mig, herunder omkostninger afholdt af medlemmer af min familie, der ledsager mig, i (valuta) ...

til den vekselkurs, der var gældende på datoen for udbetaling af forskuddet eller for betaling af omkostningerne.

Min adresse (*) (med blokbogstaver) (angiv også land)

er: ...

...

...

DATO ... UNDERSKRIFT ...

B. Fælles formular for forpligtelsen til at tilbagebetale omkostningerne ved konsulær beskyttelse i tilfælde af hjemtransport

FORPLIGTELSE TIL AT TILBAGEBETALE OMKOSTNINGERNE VED KONSULÆR BESKYTTELSE

(HJEMTRANSPORT) — (artikel 14, stk. 1, i direktiv (EU) 2015/637)

Undertegnede (hr. /fr.) (fulde navn udfyldes med blokbogstaver)

...

født i (by) ... i (land) ...

den (dato) ...

som er indehaver af pas nr. ... udstedt i ...

den ... og id-kort nr.... og socialsikringsnr. og kompetent myndighed (hvis det er relevant) ...

forpligter mig hermed til på anmodning at tilbagebetale til regeringen i ...,

jf. den nationale lovgivning i den pågældende medlemsstat, et beløb svarende til alle omkostninger, der er betalt på mine vegne eller udbetalt som forskud til mig af den konsulære medarbejder fra den ... regering i ...

med henblik på eller i forbindelse med hjemtransport til ...

af undertegnede og de medlemmer af min familie, der ledsager mig, og til at betale alle relevante konsulære gebyrer i forbindelse med hjemtransporten.

Det drejer sig om:

i) (**)

Transport

Underhold

Diverse omkostninger

MINUS mit eget bidrag

KONSULÆRE GEBYRER:

Hjemtransportgebyr

Mødediæt

Pasgebyr/ekstragebyr for hastebehandling

(... timer til ... pr. time ...)

ii) (**)

Alle beløb, der er udbetalt på mine vegne med henblik på eller i forbindelse med hjemtransport af mig selv og mine ledsagende familiemedlemmer, og som ikke kan fastslås på det tidspunkt, hvor jeg underskriver denne tilbagebetalingsforpligtelse.

Min adresse (***) (med blokbogstaver) (angiv også land) er:

...

...

...

DATO ... UNDERSKRIFT ...

(*) i mangel af en fast adresse angives en kontaktadresse.

(**) Det irrelevante overstreges: Den konsulære medarbejder og ansøgeren paraferer hver sletning i marginen.

(***) I mangel af en fast adresse angives en kontaktadresse.

BILAG II

Formular til brug for anmodning om godtgørelse

ANMODNING OM GODTGØRELSE (artikel 14, stk. 2 og 3, i direktiv (EU) 2015/637)

1. Den anmodende medlemsstats ambassade eller konsulat
2. Den kompetente ambassade eller det kompetente konsulat eller udenrigsministeriet i den medlemsstat, hvor borgeren, der har fået bistand, er statsborger
3. Hændelsens art
(dato og sted)
4. Oplysninger om borger(e), der har fået bistand (vedlægges særskilt)
Fulde navn Fødested og fødselsdato Rejsedokumentets navn og nummer Bistandens art Omkostninger
5. Omkostninger i alt
6. Bankkonto til brug for godtgørelsen
7. Vedlagt: tilbagebetalingsforpligtelse (hvis det er relevant)